BUDAPEST, 1943. OKTÓBER 27. — III. ÉVFOLYAM 44. SZÁM

ÁRA: 30 FILLÉR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

Légiharcban az angolszász bombázók ellen

Spalato visszafoglalása

AZ ELSŐ KÉPRIPORT AZ ADRIAI KIKÖTŐVÁROS SIKERES MEGROHAMOZÁSÁRÓL

A haditudósítók izgalmas jelentéseiből csak mostanában derül ki, hogy a Balkánon, — végig az Adriai tenger partvidékén, — veszedelmes és válságos helyzet állott elő az olaszországi fordulat következtében s csak a német hadsereg bevetett gyorskötelékeinek legragyogóbb fegyvertényei akadályozták meg az előretört kommunista bandák átmeneti sikereinek nagyobbszabású, ellenséges kihasználását. Spalato kikötőjét is elfoglalták a szerb felkelők a Badoglio-kormány csapatainak segítségével s egy német SS-hadosztály 13 nap után, rohammal verte ki a városból és a kikötőből az elkeseredetten harcoló csetnikeket. A felszabadított Spalato a balkáni védelmi vonal egyik legfontosabb hadászati pontja!...

13 NAPIG VÉDTE EGY MAROKNYI NÉMET ŐRCSAPAT A RÉGI SPALATOI VÁRAT a kommunisták mindennap megújuló rohamai ellen, amíg megérkezett a felmentő SS hadosztály... A védőrség legtöbb katonáját már sebesülten mentették meg

FELFUT A SPALATOI VÁRFALRA a német hegyivadászok gépkocsija! Menekülnek a bandák a hegyek közé

AZ ELSŐ CIGARETTA a körülzárt vár felmentése után

A RÉGI VÁR KÚTJÁT tönkretette egy gránáttalálat, az ostrom 6. napján. Hét napig nem volt ivóvize a sebesülteknek!...

AZ ELŐNYOMULÁS SPALATO ELLEN. Dietsche lovagkeresztes SS rohamcsapatvezető, elsőnek éri el az uralkodó magaslatot, amelyen elkeseredett küzdelem folyt a városba vezető út birtokáért

↓ AZ NYER, AKI ELŐBB TÜZEL! Közelharc Dalmácia sziklái között, az összeverődött kommunista bandákkal

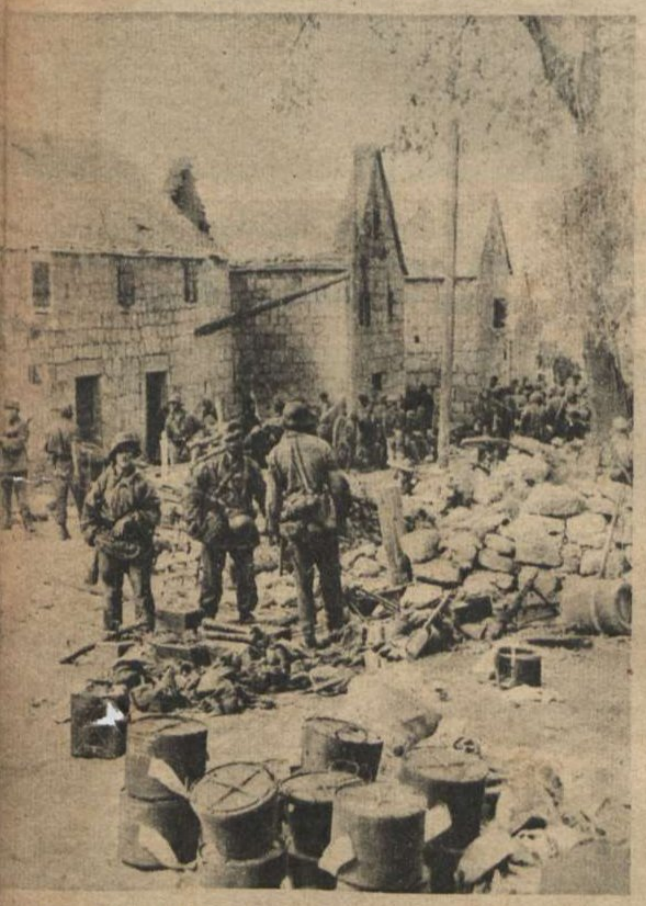

DALMÁT PARASZTASSZONY siratja szétdúlt otthonát és elvesztett hozzátartozóit Spalato külvárosában ↓

AHOL A LEGKEMÉNYEBB VOLT A HARC SPALATO BIRTOKÁÉRT ←

AZ ELSŐ PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ A SPALATOI KIKÖTŐBEN. Az épületeken még a kommunista felírások éltetik Sztalint, — az Adria partján... →

SPALATO BIZTOS KEZEKBEN! ↓

A LÁNGSZÓRÓ az egyik legfélelmetesebb német fegyver a rohamcsapatok közelharcaiban

↑A földbe épített lángszórót, — amikor a szovjetcsapatok megközelítik a német állásokat, — elektromos úton begyújtják

... s hosszú, mindent elpusztító hatalmas tűzsugár zohan végig az állások előterén!... ↓

HÉTRŐL HÉTRE

A jövendő

féltése és legjobb kiformálásának öntudatos akarata vezet bennünket a mult intő példáinak visszaidézéséhez, amikor bőven foglalkozunk a 25 évvel ezelőtt történt, félelmetes hazai összeomlás szomorú és megalázó történetével. Nagyon jól tudjuk, hogy 1918 őszén, a négyéves háború kegyetlen terheitől roskadozott a magyarság. Tudjuk, hogy hullott a drága magyar vér és népünk színevirága az égtájak minden frontján s árvák, özvegyek, rokkantak keserűsége, gyásza feszült a közhangulatban. Tudjuk, hogy szemérmetlenül csillogott a hadinyerészkedők és az új gazdagok fényűzése s rohamosan terjedt a dolgozók nyomorúsága. Dühöngött a spanyol-járvány s ezrével szedte áldozatait, riasztó hírek érkeztek a hadszinterekről s a fáradtság belemart már a csapásoktól bódult emberek csontjába és velejébe... Igen, ilyen volt a helyzet! Nem akarunk hazug módon megszépíteni semmit s nincs szándékunkban a kálváriás úton megpróbált tömeg felelősségéről beszélni. De kiáltunk hangosan, megbocsájthatatlan sötét bűneiről azoknak, akik nem osztoztak a nép szenvedéseiben s nem hordozták az áldozatok keresztjét, hanem hideg, számító értelemmel megjátszották a nemzetet fenyegető veszedelmek politikai esélyeit, mint a spekulációs papirokat a tőzsdén — és a pusztulásra játszottak! Ezekről a fent összeverődött bandákról beszélünk, amelyeknek végcéljait, összeesküvését és határtalan uralmi dührohamát a tömegek már csak a jóvátehetetlen következményekben ismerték meg... Ezek a politikai spekulánsok titokzatos, láthatatlan acélhálót borítottak a szenvedő magyar társadalomra s hosszú, céltudatos idegháborúban zsibbasztották el az akaraterőt, terjesztették a lemondás rémületét, sugdosták a rémhireket s szervezték az alvilágot, hogy a forradalmi zűrzavarban végre magukhoz ránthassák a zsákmányt, — a feltétlen uralmat! Az ellenséges fegyverek erejével még 1918-ban is megbirkózhattak volna a központi hatalmak s kiverekedhették volna a tisztességes békét, de a hátulról kapott tőrdöfés leteritette a veterán seregeket; végzetére a legyőzötteknek és a győzőknek egyaránt! Az esztelen békeparancsokat csak a polgárháború tüzében megsebzett nemzetekre lehetett rákényszeriteni s ezért felelős az 1918-as forradalmak lelkiismeretlen vezetősége, — a második világháborúért is!...

A polgár

öntudatos helytállásáról, nagy vita zajlott le az elmúlott héten. Megvédték baloldalon a „polgárt", Milotay Istvánt szenvedélymentes, józan bírálatától hevesen, hangosan és haragosan. Úgy hirdették pedig a radikális bölcselők, hogy 1918-ban, Károlyi Mihály vezetése alatt, „a polgári forradalom győzött" s csak az volt a baj, hogy ez a „nemzeti" és miegymásan hazafias felkelés később, kiszámithatatlan okok miatt belehullott a kommunizmus kitárt karjaiba. A bolsevista lázadásért azonban, a polgári forradalom nem felelős... Ügyes, okoskodó magyarázat védi a polgárt, de sajnálatos módon, az alpvető tétel tökéletesen hamis és minden további következtetésre használhatatlan. Amit Milotay István az elernyedt polgári lélekről mond, az a mi sajátos társadalmi rétegeződésünkben, már 1918-ban kiteljesedett igazság volt, végveszedelmére nemzetünknek. Milotay szerint, „ez a polgár nem akar többé harcolni önmagáért." „Önmagában sem hisz, de másban, másokban, más gondolatokban se. S miután nem hisz ilyenekben, le se tudja mérni az ezekben jelentkező erőt, fenyegetést vagy veszedelmet. Ezért nem is fél ezektől a másoktól, mint amilyen a bolsevizmus is. Magából, sajátmagának, a saját gondolatához és a saját hivatásához való viszonyából, amely egy szkeptikus, langymeleg, se hideg, se meleg viszony; ebből a fáradt, kiábrándult viszonyból kiindulva ítéli meg a másik fél, a bolsevizmus vagy a bolsevista viszonyát is saját gondolatához, saját hivatásához is. Azokét is egy ilyen langymeleg érdekösszeköttetésnek gondolja s arról se hiszi, hogy többre tenné képessé a maga híveit vagy érdekeltjeit, mint amennyire ő képes a sajátmaga hivatásáért. S ebből folyik az a vélelme is, hogy a bolsi se haragszik jobban őrá, mint ő a bolsira. Akkor pedig miért féljen tőle? Hogy amaz igazán, fanatikusan hisz és ezért ölni, élni-halni, világokat felgyújtani, lerombolni, embermilliókat kiirtani képes, ezt a legközelebbi s a legkézzelfoghatóbb tények dacára se hiszi el. A tények hazudnak. Az ő hitetlensége, az önmaga és az ellenség iránt táplált hitetlensége, számára az egyetlen döntő igazság...". Ezt mondja Milotay István ma, de ez a hitetlenség és bávatag játszadozás szolgáltatta ki 1918-ban is a polgárságot, a bolsevizmus zsidó agitátorainak! Károlyi Mihály Himnuszt és Kossuth-nótát éneklő polgárai nem hitték el, hogy őket csak átmeneti figuráknak tűrik meg a marxisták s csak addig, amíg felborítják a rendet és szétverik a régi Magyarország bástyáit. Az ilyen szellemi vakság még mentegethető a bolsevizmus véres terrorjától megmenekült államokban, de minek nevezzük mi az egyes polgári csoportok közönyét, — Kun Béláék véres csőcselékzendülése után?...

Az igazságnak

tartozunk annak elismerésével, hogy a magyarországi szociáldemokraták, 1918-ban nem igérgettek olyanfajta együttműködést a polgárságnak, mint napjainkban. Akkor is sok szó esett a „munkásság, parasztság és polgárság" együttműködéséről, a frázisok gondolkodóbaejtően ugyanazok voltak, de még Károlyi Mihály felülkerekedése előtt sem igen hangoztatták a marxista vezetők a polgárság kebelére való borulást. Amikor már valószínűnek látszott a forradalom, a szociáldemokrata sajtó is elzengte a maga dicséreteit a farkastorkú gróf felé, de halkan pengette a gitárt s inkább arra törekedett, hogy a naiv polgárok ijesztgetésével, minél nagyobb részt biztosítson a miniszteri tárcák és a hatalmi posztok szétosztogatásánál a második forradalom híveinek! Igen rövid ideig billegette magát a marxista réteg, kedveskedve a szánalmasan együgyű polgári front előtt s azután az első kedvezőbb alkalommal, brutális őszinteséggel feltárta igazi céljait, amelyektől egyszerűen nem menekülhet, ha a lecsapás órája elérkezik! Másfélhónapos polgári-marxista közös uralom után, 1918 december havában, imigyen találta meg a Népszava a maga igazi hangját:

„A szociáldemokrata párt sohasem titkolta és ma sem titkolja, hogy igenis meg akarja dönteni a polgári társadalmat és annak alapját, a magántulajdont. Ebben a döntő és alapvető kérdésben különbözik minden polgári párttól és távolodik el a polgári világrend kereteitől. Meg kell állapítanunk, hogy éppen a szocializmus nagy végcéljaiban nincsen különbség szociáldemokraták és bolsevisták között. Egyformán akarjuk a magántulajdon megszűntetését, az osztály-állam megsemmisítését. Egyformán kívánjuk a kollektiv társadalomnak, a kommunizmusnak megvalósítását, egyformán a munkásosztály uralmában látjuk a szocializmus megteremtésének előfeltételeit és egyformán az osztályharc útján kívánjuk vezetni a proletárságot. Mindebben nincs különbség szocialisták és bolsevisták között, ellenben áthidalhatatlan ellentét tátong szocialisták és polgárok között. A bolsevikiektől a szociáldemokrata pártot nem is a kommunista végcél és nem is a polgári társadalom megsemmisítésére való törekvés választja el, hanem a módszer, a taktika és a tempó kérdése. Nem, mi nem akarjuk konzerválni a polgári társadalmat és amikor a burzsoázia dicséretekkel halmoz el minket félelmében, mi kétszeres éberséggel és következetességgel elevenítjük fel Bebel szavát: Mi, szociáldemokraták, halálos ellenségei vagyunk a polgári társadalomnak!..."

Így volt 1918-ban... Ma csak annyit mondanak a marxisták, hogy „változatlan célokkal" küzdenek... Hol itt a homály? És mi a különbség?...

Igaza van

Szakasits „elvtársnak", — a Népszava főszerkesztőjének, amikor a jobboldal ellen irott cikkében megállapitja, hogy a magyarországi szociáldemokrata párt létalapja ma is változatlan s hogy megmaradtak, „anélkül, hogy álláspontjukból bármit is feladni kényszerültek volna..." Így igaz. Változatlan az alap és változatlanok a célok, úgy ahogy mondják. Sohasem tiltakoztunk nyilvánvaló tények megállapítása ellen s örülünk annak, ha nyilt, egyenes az állitás és a felelet a politikai küzdelmekben. A saját mélységes meggyőződésünk szerint, a magyar munkásnak nem érdeke a marxista orientálódás, mert Mardochái-Marx hideg, kegyetlen világuralmi terveire állandóan ráfizetett, nemcsak a pénzével, hanem a maga fajtájának, a gyerekeinek és új nemzedékeinek sorsával is! Ezt a meggyőződést nem lehet szólamok és dühös rágalmak végtelen özönével sem kimosni rengeteg olyan dolgozó magyar ember lelkéből, akiket a nemzet közös boldogulásának ügye érdekel s éppen ezért minden jószándékkal és erős harcokban a magyar munkás boldogulásáért küzdenek. Más kérdés az, hogy a nemzet szervezetén belül, mit kell tenni, cselekedni a dolgozókért s más kérdés, hogy mire kényszerül a munkás, népének legválságosabb pillanataiban, csak azért, mert vezetőin át belekapcsolódott olyan nemzetközi áramlatokba, amelyeknek létalapjai valóban változatlanok!... Mert az ilyen döntésekben már nem a tényleg dolgozó munkás határoz, hanem az idegen célokban érdekelt vezetőség! Példa kell?

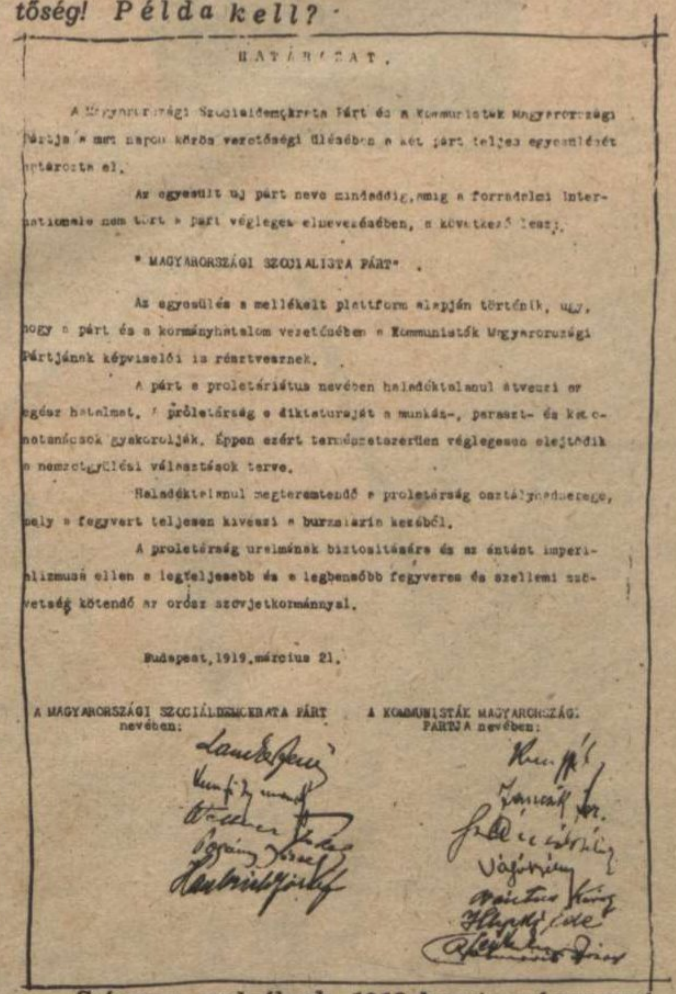

HATÁROZAT.

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Kommunisták Magyarországi Pártja a mai napon közös vezetőségi ülésében a két párt teljes egyesülését határozta el.

Az egyesült uj párt neve mindaddig, amig a forradalmi internationale nem tart a párt végleges elnevezésében, a következő lesz:

"MAGYARORSZÁGI SZOCIALISTA PÁRT".

Az egyesülés a mellékelt platform alapján történik, ugy, hogy a párt és a kormányhatalom vezetőiben a Kommunisták Magyarországi Pártjának képviselői is résztvesznek.

A párt a proletárdiktatura nevében haladéktalanul átveszi az egész hatalmat. A proletárság a diktaturajat a munkás-, paraszt- és katonatanácsok gyakorolják. Éppen ezért természetszerűen véglegesen elejtődik a nemzetgyülési választások terve.

Haladéktalanul megteremtendő a proletárság osztályuralmának ereje, mely a fegyvert teljesen kiveszi a burzsoázia kezéből.

A proletárság uralmának biztositására és az éntánt imperializmusa ellen a legteljesebb és a legbensőbb fegyveres és szellemi szövetség kötendő az orosz szovjetkormánnyal.

Budapest, 1919. március 21.

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT nevében:

A KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁGI PÁRTJA nevében:

Szívesen szolgálunk. 1919-ben is százezernyi magyar munkás azt hitte, hogy ő szociáldemokrata, amíg egy sötét éjszakán, a nagyobbára zsidó központi vezetőség meg nem kötötte Kun-Kohn Bélával az egyezményokmányt! Ez volt az igazi, a hamisitatlan demokrácia, hogy a munkás utólag tudta meg, közönséges eladását?... Vagy ez volt a létalap, amelyről egyetlen kifejlett párt sem tud soha eltávolodni, amikor vége van az álarcos játéknak és dönteni kell?... A kérdés megoldását érett, komoly, a hazát és a családot, a jövendőt és a jelent féltő, magyar dolgozókra bízzuk...

KÁROLYI MIHÁLY GRÓF, Magyarország szerencsétlensége, a hírhedt „Nemzeti Tanács" megalakításának napján

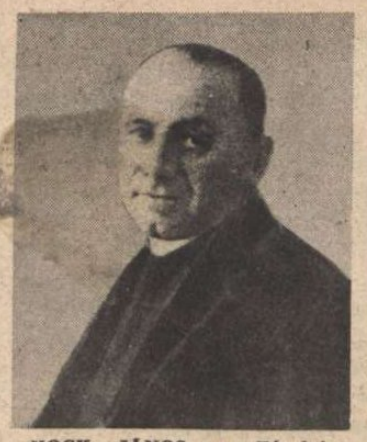

HOCK JÁNOS, a Károlyi-tanács 2. számú nagysága s keresztény papi fedezője a zsidó forradalmárok végtelen sorának. Hock eskette fel Károlyi kormányát...

A NAGYSZAKÁLLÚ BATTHYÁNY TIVADAR GRÓF, egész életében a szellemi rendetlenség híve volt s Károlyi Mihály belügyminiszternek tette meg, hogy vigyázzon a rendre.

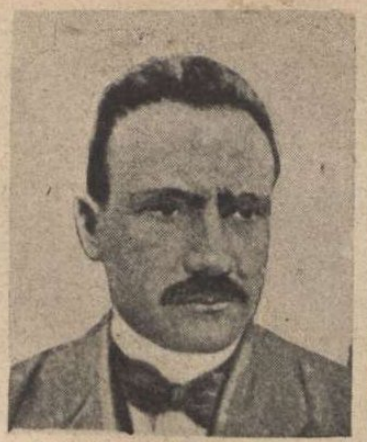

GARAMI-GRÜNFELD ERNŐ, Károlyi kereskedelemügyi minisztere. Mint zsidó, az ősi szakmában dolgozott ugyan, — de eredménytelenül

BUZA BARNA, Károlyi földmüvelésügyi minisztere. Addig beszélt, beszélt, amíg elzavarták kormányával együtt...

25 ÉVVEL EZELŐTT..

HOGYAN ROMBOLTA SZÉT KÁROLYI MIHÁLYÉK FORRADALMA NAGYMAGYARORSZÁGOT?

Olvasóközönségünk elé, a gyászos-emlékezetű 1918-as forradalomból, csak az első hetek eseményeit vetítjük, megmutatni egyetlen hónap történetében, a féktelenül hiú Károlyi Mihálynak és kalandor híveinek országvesztő uralmi garázdálkodását. Nem óhajtunk népszerűsített tévedéseket alátámasztani, nem keverjük össze 1918 és 1919 végzetesen változatos időpontjait, nem vádoljuk Károlyiékat Kun Béláék bűneivel a nagyobb hatás kedvéért, csak azt mutatjuk be, hogy milyen földalatti erők igénybevételével s micsoda emberek társaságában bontotta meg Károlyi Mihály Magyarország önvédelmének halálos harcokban meggyengült frontját, — éppen a legválságosabb időben! A demokrácia jelszavának, a nemzetköziségnek, a galileisták, a szabadkőművesek és a pacifisták frázisainak, a szabadság szent nevével való visszaélésnek s a

↑ KIRE HIVATKOZTAK VOLNA KÁROLYIÉK, ha nem Kossuth Lajosra?... A halottak nem tudnak tiltakozni galád kisajátításuk ellen

AZ OKTALAN REMÉNYKELTÉS HAZUG POLITIKÁJA! Az 1918-as Károlyi forradalom vezérkara lelkiismeretlenül csempészte a sajtóba az olyan híreket, amelyek alkalmasak voltak az uralom megszerzésre s a népi lelkiismeret, éberség, gond és küzdő nemzeti szellem elaltatására. ↓

„LE A GRÓFOKKAL! ÉLJEN GRÓF KÁROLYI MIHÁLY!" — kiáltotta a tömeg az őszirózsás forradalomban... Nem sok logika volt Károlyi felülkerekedésében, de meg is látszott az egész uralmán

ERDÉLYI-EHRLICH MÓR, Károlyi közélelmezési kormánybiztosa. Kun Béla alatt mint közélelmezési népbiztos, töretlen vonalon repítette Magyarország népét a gerstli-korszakba . . .

NAGY FERENC, Károlyi közélelmezési minisztere. Csendesen meghúzódott Erdélyi-Ehrlich Mór árnyékában, amíg tehette . . .

JÁSZI-JAKOBOVICS OSZKÁR tárcanélküli miniszter elhitette Károlyival, hogy meg tudja oldani a nemzetiségi kérdést. Vastag könyvekben kapkodó cselekedetekben bizonyította be, hogy fogalma sincs az államalkotó erőkről

SZENDE-SCHWARZ PÁL, Károlyi kormányának pénzügyi államtitkára. A zsidó akarnokról az elkábulásig harsogták a lapok, hogy azonnal leszállítja a háború folyamán felszökött árakat. Ez aztán művészi tökéllyel — nem sikerült . . .

EMLÉKEZZ MAGYAR!

zsidóság mohó uralmi vágyának volt üresfejű szalmabábja a nagyúr, Károlyi Mihály gróf, s az az uralmi rendszer, amely az ő neve alatt 1918 novemberében rászabadult Magyarországra, logikusan és következetesen csak a végső összeomláshoz vezethetett! Az első hónap meghatározta a többit! . . Károlyi kormányát csak a népbiztosok tanácsa válthatta fel, Károlyi igéreteit csak szörnyű csalódások követhették, Károlyi szabadságszólamainak csak a trianoni rabszolgaság lehetett a vége. Károlyi árulására csak a kegyetlen bünhődés következhetett. S ha egy nép nem akar feneketlen mélységekbe zuhanni, akkor az esést kell minden erejével megakadályozza, az első elcsúszást a történelmi szakadékok szélén, az első kalandorok lökését s az első merényleteket a nemzet életbiztonsága ellen. Ez a tanulság a Károlyi-lázadás 25 éves történetéből...

KÉPOKMÁNYOK AZ 1918-AS ŐSZIRÓZSÁS BALOLDALI LÁZADÁS TÖRTÉNETÉHEZ

. . . Csak Magyarország életének biztosításáról feledkeztek meg 1918 október 31-én. A forradalom berekedésig való éltetésével nem volt semmi baj . . .

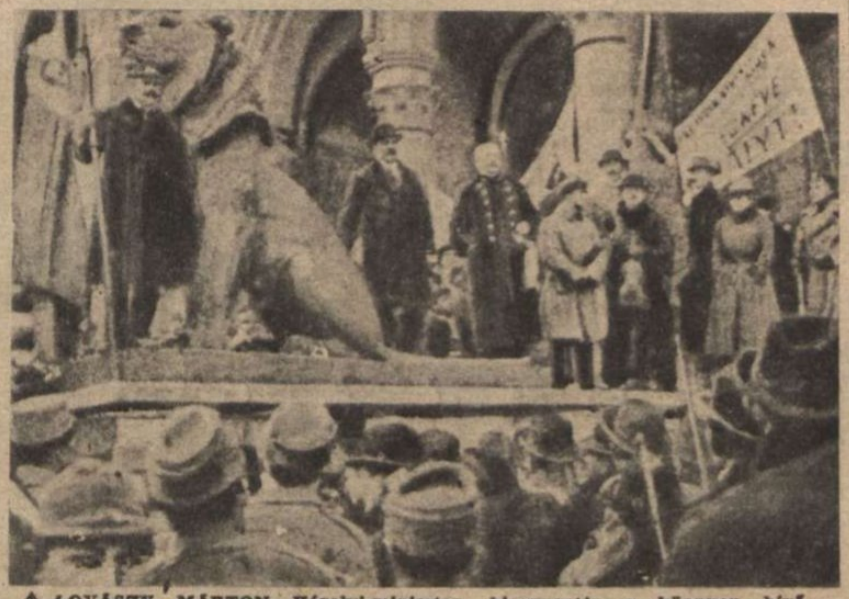

↑ LOVÁSZY MÁRTON Károlyi-miniszter, bizonygatja a könnyen hívő tömegnek az Országház előtt, hogy csak ők kaphatnak jó feltételeket a győztes hatalmaktól, Trianont kaptuk . !.

→ KUNFI-KOHN ZSIGMOND, Károlyi Mihály népjóléti minisztere s előkészítője a bolsevista terrornak. Ilyen érzékeny családi képet közöltek a lapok a kommunista zsidóról 1918 októberében. Kohn elvtárs később közoktatásügyi népbiztos lett a másik Kohn alatt, akit Kun Bélának neveztek, megcsalni a magyarságot!

← 1918 OKTÓBER 27.-ÉN . . . A törvényellenesen alakított Károlyi-tanács programjának bejelentése a budapesti népgyülésen. Baloldalt Pogány üvölt, képünk jobbsarkában fent, Fényes László lázit . . .

Mindenkihez.

aki tettei és érdekei révén nem vált bűnössé a mult bűneiben, a szabadság eltiprásában, a nemzetek és osztályok elnyomásában. Értsék meg e történelmi, végzetes órák és napok parancsszavát: a gyors, merész és a régi Magyarország egész világával szakító cselekvés szükségességét. Egyesítsék erejüket a munkásokéval, támogassák a munkások mozgalmát, amelynek célja a béke és hogy ehhez eljuthassunk, az új Magyarország megszervezése és felépítése.

Ez a kormány forduljon azzal az ajánlattal az ellenséges államokhoz, hogy hajlandó az orosz proletárforradalom és Wilson elvei alapján, annexiók és hadikárpótlás nélkül, a nemzetek önrendelkező joga szerint békét kötni és belépni a nemzeteknek abba a társadalmába, amely a lefegyverzés, döntőbíráskodás, szabadkereskedelem és békés együttműködés alapján fog megalakulni.

← MÁR OKTÓBER 8.-ÁN becsempészte a Népszava a marxisták követelményei közé a bolsevista orosz forradalom alapelveinek elismertetését, Wilson pontjai mellé! . . .

→ „NEM AKAROK TÖBBÉ KATONÁT LÁTNI!" Linder hadügyminiszter hírhedt beszédét tartja az Országháztéren. Károlyi elragadtatva jelentette ki, hogy az ő Lindere, beszédével halhatatlan érdemeket szerzett s reméli, hogy ezt a történelem nem feledi el . . . Nem felejtetjük el — a nagy árulást!

FOLYTATÁS A TÚLOLDALON

← BÖHM VILMOS, Károlyi Mihály zsidó hadügyi államtitkára (1.) kinevezése után Stern Lipóttal beszélget (2.) a szociáldemokrata part legidősebb tagjaival. Így népszerűsítették egymást a zsidók. Böhm később Kun Béla népbiztosa lett. Károlyi volt a lépcső a marxista célok felé...

↑ BIRÓ-BLAU LAJOS zsidó író lett Károlyi Mihály kormányának külügyi államtitkára. Blau úr feladata lett volna felvilágosítani az ellenség sajtóját arról, hogy „megbízható" vezetőség kezén van szegény Magyarország...

← AZ ŐSZIRÓZSA, a sírvirág, elhervadtan Nagymagyarország koporsójára hullott! A néhánynapos forradalmi mámort, a szenvedések évtizedeivel fizették meg a magyar dolgozók

Egyes szám ára 30 fillér.

Szerda, október 23.

XXXVIII. évfolyam, 248. szám.

BUDAPESTI HIRLAP

Budapest, 1918.

Főszerkesztő: Rákosi Jenő

Társszerkesztő: Csajthay Ferenc

Az országos zenebona.

Budapest, okt. 22.

Akár hallgatom a képviselőház tanácskozásait, akár olvasom a demokratiko-radikális ujságok cikkeit, egy benyomás üldöz belőlük elhárithatatlanul. Veszett lárma, kétségbeesett türelmetlenség, riadt izgalom és förtelmes erőszakolás. Gondolom, a zsidó hosszú napról szól az a legenda, hogy ezen a napon Jehova nyitva tartja az ég kapuját egész estig. A hívő zsidó azért tölti e napot a zsinagógában, imádkozva buzgón, mert minden könyörgése, gyónása, imádsága az ég hyitott kapuján át betalál az Ur füléhez. És estére kelve, mikor végéhez közeledik az engesztelő nap utolsó órája: mondhatatlan izgalom vesz erőt az imádkozókon; hadarva iparkodnak egymást túlkiabálni, hogy a mit még könyörgésükből lehet, elmondhassák, mielőtt az ég kapuja bezárulna. Károlyi Mihály gróf főrabbi vezetésével ilyen zenebonát csinálnak e pillanatban a nemes gróf parlamenti és sajtóbeli hívei. Hihetetlen dolgokat mondanak el, őmaga Jeremiás próféta ő méltósága, azután főtisztelendő Hock János plébános úr, Juhász Nagy Sándor, Balla Aladár, Fényes László, Kun Béla, Batthyány Tivadar gróf szakállja, Laehne Hugó, s még egy-két nemtője a magyar nemzetnek. Kikiáltják a magyar függetlenséget, hazarendelik a magyar nemzetet, kecsegtetnek bennünket magyar köztársasággal, idelgérik a magyar katonaságot, ségi békét, odaadják Horvátországot Szerbiának és így tovább. Természetesen mindezt egy hevenyészett, határozati vagy törvényjavaslatban. Mert ez a fő. Határozzuk el, azután menjünk tovább. Határozzunk el még valamit. Aztán menjünk megint tovább. Aztán menjünk megint tovább. Aztán kezdjük újra s megint menjünk egy pár lépéssel tovább. A fődolog tudni illik az, hogy határozzunk mindent rakásra. Egyszer mégis csak föl-fordul ez a bolond állapot. Ötödfél évi háborúban vagyunk. Katonáink Ukrajnában, Romániában, Szerbiában, Albániában, Itáliában, a nyugati fronton vannak. Tessék hazadirigálni, de rögtön, vagy megbukni. Hogy ez lehetséges-e, vagy nem, vagy hogy mi történik ott, ahonnan hirtelen hazaparancsoltuk; azzal ki a f... törődik! Ez oly gyermekes, oly frivol, oly oktalan dolog, hogy nem lehet komolyan venni. Komoly csak egy dolog van benne: a szándék, mely sugallja ezt a hangot és viseletet a parlament egy törpe minoritásának és a fővárosi sajtó nagy többségének. Ez a szándék a felforgatás, a helyzet felborítása, a zavar, az uralom, mielőtt feljő a vacsoracsillag, mielőtt bezárul az ég tárt kapuja, mielőtt megleune a béke. Iszonyú csapás lenne rájok nézve, ha csakugyan más hozná nekünk a békét s a független Magyarországot, nem ők. Mintsem hogy ez a szerencsétlenség érje — Magyarországot, inkább forduljon föl minden.

A BUDAPESTI HIRLAP bátor hangja, a szemérmetlen népcsalás ellen — október 22-én

POGÁNY-SCHWARZ JÓZSEF (középen) került Károlyi rendelkezésére a katonatanács élére, ahol egy másik zsidóval, Sugár-Singer Tivadarral együtt kezdettől fogva Kun Béla kommunista uralmának dolgozott

← LESZERELŐ KATONÁK az Üllői-úti kaszárnyában. A frontról jöttek. Nem ismerik a budapesti politika boszorkánykonyháját, de már a galileista zsidó gyerekek, akiket a börtönből hoztak ki, a kaszárnya udvarán lázítanak. Csodálkozva hallgatják a frontkatonák az ismeretlen hangot...

HELTAI-HOFFER VIKTORT nevezte ki Károlyi Budapest első forradalmi városparancsnokának. Néhány hét mulva már kénytelenek voltak letartóztatni, gyilkosságra való felbujtás és anyagi természetű bűncselekmények miatt. Heltai milliókat rabolt!

PURJESZ LAJOS, a „Világ" szabadkőműves zsidó lap főszerkesztője, Károlyi Mihály egyik legfontosabb politikai tanácsadója volt, a bűnös döntések idején

BÉDI-SCHWIMMER RÓZA, feminista zsidó vezérnő, a Károlyi-tanács intézőbizottságának tagja. Diplomáciai megbízatása a csődök-e ődje volt . . .

BOKÁNYI, A SZIVAROS MARXISTA, Károlyi jóvoltából Budapest kormánybiztosa lett. Falusi bírónak sem lett volna jó . . .

A ZSIDÓ VÁZSONYI JENŐT nevezték ki a Máv. elnökigazgatójának. Express — ajánlva romlott a forgalom . . .

LETÉPIK A HONVÉDEK SAPKARÓZSÁJÁT POGÁNY-SCHWARZ KÜLÖNÍTMÉNYEI! . . .
Októberben még nemzetiszínű szalagot osztogatott helyette a „bizalmi hölgy", később azután vörös, kommunista jelvényt. Halálos menetrenddel dolgoztak a zsidó forradalmárok!

EZ VOLT AZ IDEGEN BEAVATKOZÁS!
A Károlyi-féle „demokratikus" forradalom első napján már szabadjára engedték az orosz hadifogolyokat, akik politikai tüntetést rendeztek Budapest utcáin — felbiztatásra természetesen. Így kezdődött a kommunizmus, polgári védelem alatt! . . .

WEISZ MANFRÉD báró furcsa dicsérete a Pesti Futárban. A hősiséget kigúnyolták, de a pénz előtt meghajoltak az októberi forradalmárok! ←

PESTI FUTÁR

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN

Beszélgetés Weisz Manfréddal a békéről

elegáns öreg úr, drága ruhái vannak, van benne valami a civilbe öltözött nagyvállasu katonatisztből . . .

Tisza Istvánt agyonlőtték

← **FÖLÉNYESEN** számoltak be a forradalmi lapok Tisza István megöletéséről. Tisza és Stürgkh osztrák miniszterelnök közös fényképét közölték, azért, mert Stürgkhöt a zsidó Adler Frigyes agyonlőtte Bécsben. A gaztett elparentálása ennyi volt: „A népharagnak engesztelő áldozatokra volt szüksége..."

KÁROLYI MIHÁLY szónokol a Parlament lépcsőjén s örök békét és boldogságot ígér a megcsalt magyar népnek →

NÉPSZAVA

XLVI. évfolyam. Budapest, 1918 október 13, vasárnap. 240. szám.

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KÖZPONTI KÖZLÖNYE

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

SZERKESZTŐSÉG: VIII., CONTI-UTCA 4.
(Telefon: József 3-21 és József 3-20.)
KIADÓHIVATAL: VIII., CONTI-UTCA 4. SZ.
(Telefon: József 3-21 és József 3-20.)

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:
egy évre ..... 48.— kor. | negyed évre ..... 12.— kor.
egy hóra ..... 4.— kor. | egy hóra ..... 1.— kor.

EGYES SZÁM ÁRA 16 FILLÉR.

Magyarország dolgozó munkásai, a szociáldemokrata munkások, ezen a helyen adják tudtul a világ minden szociáldemokrata és munkáspártjának,

hogy országukban még a demokrácia legkezdetlegesebb követelései sem valósultak meg.

Amidőn tehát testvérpártjainkhoz fordulunk, ez nem jelenti azt, hogy a magyar szociáldemokrata munkások tétlenül akarják szemlélni az események fejlődését.

Az ország proletárjai a maguk minden erejét fölhasználják majd arra, hogy Magyarország is demokratikusan kormányzott állammá alakuljon. Rendületlen elszántsággal, semmiféle áldozattól vissza nem riadva, küzdünk tovább is a nemzetek önrendelkező jogán és a dolgozó osztályok nyugvó jogán és a dolgozó osztályok küzdünk új Magyarország és csak harcunk sikere esetén szociális föloszabadulásán kérjük a többi államok erejének növelésére és csak nyugvó szociáldemokratáinak segítségét.

És itt kell megismételnünk azt a fölhivásunkat is, amelyet már ismételten hangoztattunk, hogy a szociáldemokrata követelések érvényesítésére lehetőleg a béketárgyalások megkezdése előtt vagy a béketárgyalásokkal egyidőben elkerülhetetlenül szükségesnek tartjuk a nemzetközi szociáldemokrata világkongresszus összehivását és megtartását.

↑ **A KÜLFÖLDI MARXISTÁK** beavatkozását kérte a Népszava a magyar ügyekbe 1918 október 16-án, — nem a békefeltételek dolgában, hanem a kormánybuktatás érdekében! . . .

KÉPES ÚJSÁG

Szerkeszti: VAJDA ERNŐ.
Kiadják: LÉGRÁDY TESTVÉREK
Negyedévre K 7.50. Megjelenik hetenkint.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 78.

POGÁNY-SCHWARZ,
a legelvetemültebb, cinikus és lelkiismeretlen zsidó kalandor, szédíti a népet a budapesti utcán, — itt még Károlyi javára, 1918 októberében

ISMERETLEN ZSIDÓ NAGYSÁG SZAVAL A HAZÁRÓL
és Károlyi magyar küldetéséről, a Károly-körúton. Ez volt az átmeneti népbolondító feladat. Néhány hónap mulva ugyanezek az emberek már Lenint ajánlották vezérnek Károlyi helyett

BOKÁNYI DEZSŐ az Országház kupolacsarnokának középerkélyéről bejelenti a köztársaság megalakulását, a Károlyi-kormány jelenlétében. A kép valami részvénytársaság gründolására emlékeztet...

↓ AZ OKTÓBERI FORRADALOM SAJTÓÖRJÖNGÉSE

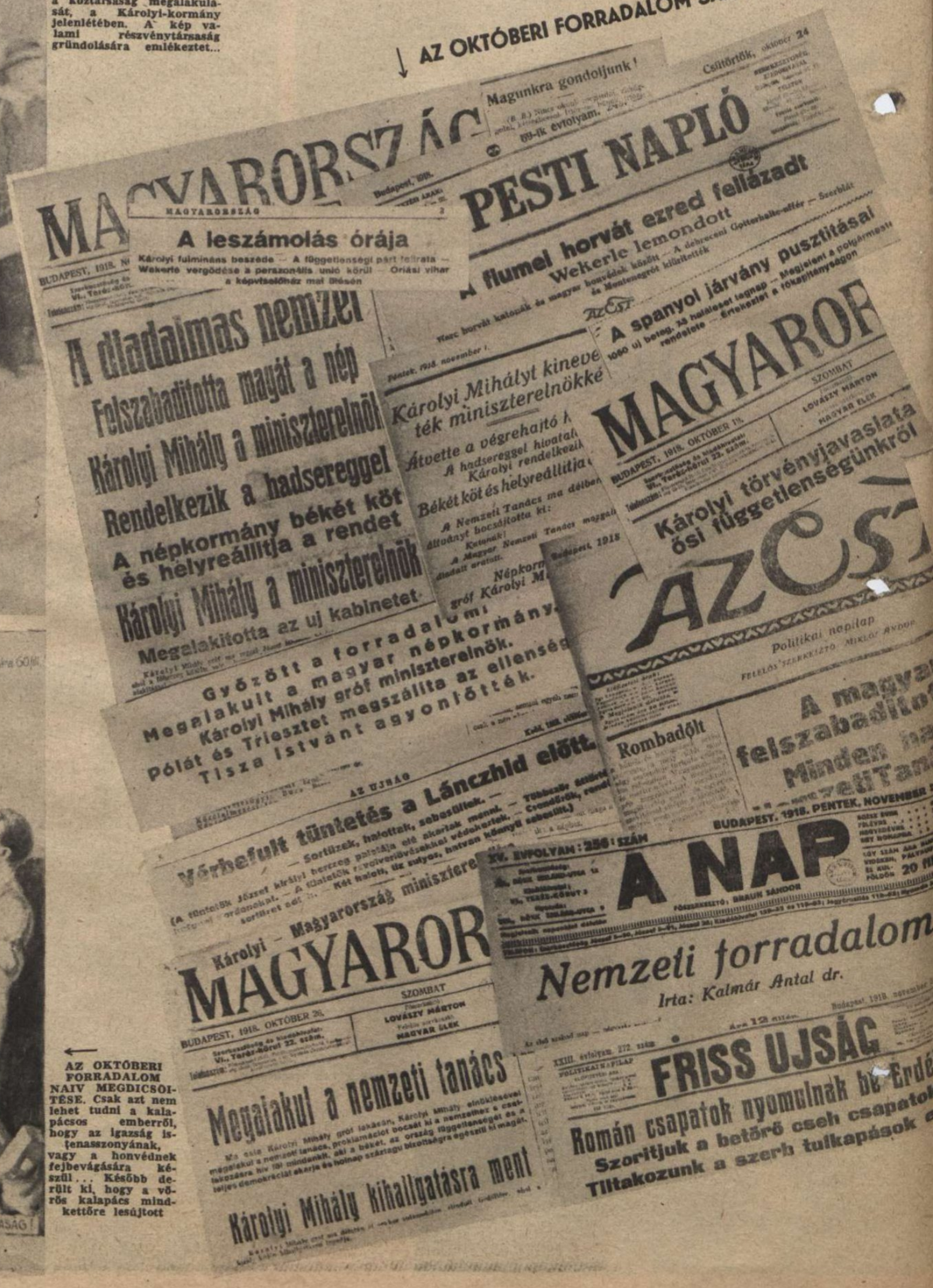

AZ OKTÓBERI FORRADALOM NAIV MEGDICSOITÉSE. Csak azt nem lehet tudni a kalapácsos emberről, hogy az igazság istenasszonyának, vagy a honvédnek fejbevágására készül... Később derült ki, hogy a vörös kalapács mindkettőre lesújtott

Hogyan érkeznek most be a vonatok

FELBOMLOTT REND, SZÉTZÜLLŐ CSAPATTESTEK,
közvagyonrongálás, veszedelmes forgalmi zűrlés jellemezték a Károlyi-tanács uralmi korszakát

Szerb csapatok megszállják Temesvár városát

JÁSZI SZÓNOKOLT ÉS A SZERBEK CSELEKEDTEK
Ellenségeink nem hallgattak a világboldogító zsidóra s darabokra szaggatták az önvédelmétől megfosztott magyar földet

Nem hogy örülnének, hogy vége van!

és a tartalékosokat. Mindenféle gyűléseket tartanak, a kardjukat kérik vissza és nem akarják levetni az egyenruhájukat. Ezek az urak nem akarják, hogy vége van a háborúnak? Letagadják azt, amiért négy és fél évig könyörögtek és térdepeltek, lecátolják azt, amit a világon fogvacogva és reszketve vártak, nem örülnek, hogy béke van és nem törődnek vele a békét, ők háborút akarnak. Bevallom, én azt hittem, hogy ha itt egyszer ki fogják mondani ezt a szót: béke, s azt a másikat, hogy: fegyverszünet, azt a harmadikat, hogy: leszerelés, hogy akkor itt mindenki futni kezd haza, mint a bolond, ledobja magáról a katonaruhát s a vizes, nehéz bakancsot odavágja a sarokba s a kályhához ül és a vörös, hideg, megtagyott, elgémberedett szegény, rongyos, lestrapált lábát odatartja a meleg kályhához, vagy lefekszik aludni és négy hétig elő nem jön a dunyha alól. Én ezt hittem.

De mióta béke van, s amióta mindenki sír, ménytelen és pesszimista, dacára mindennek, én nem vagyok kétségbeesve. Én bízom abban, hogy itt nem fog velünk igazságtalanság történni. Ami most szerencsétlenség ér, arról nem tud Wilson, nem tudhat. Ezt a csehek és a tótok maguk csinálják, az entente nem tud erről s ha tud is valamit, nem jól tudja és főleg nem hiszi el, hogy így van. Azt hiszi, hogy hazudunk a háború csak és valljuk be, hogy egész jogosan kételudunk a háború alatt, hogy egész jogosan kétkednek bennünk. S ez nem fog így maradni és nem kell pesszimistának lenni, mert Wilson még semmit nem tett és nem mondott, amiből arra lehet következtetni, hogy ő nem ragaszkodik a tizennégy ponthoz. Végül is ne feledjük el, hogy se bombákat nem dobott ránk ellenséges repülő, se át nem gázolt rajtunk a győztes entente, se hadisarcokat nem vetettek ki ránk, ahogy Németország szokta tenni győz. Egyelőre alig tudjuk elérni, hogy megszálljon gyorsan és azonnal, azonnal abban a percben, ahogy bennünket a francia. Összetévesztjük a dolgokat, mi azt követeljük a győztől, hogy védjen meg bennünket az idegen bandáktól. Védelmet kérünk, szenet kérünk. S mert az entente nem rohan letérdelni és befüteni a kályhánkat, hát rögtön el vagyunk keseredve és azt mondjuk, hogy na ezt nem vártuk a művelt népektől.

Részemről egyáltalán nem látom olyan gyilkosan utolsónak a jövőt. Én bízom Wilsonban.

INGYENES KOCSIKÁZÁS a forradalom örömére, 1918 október 31-én. Amikor sírba tették az országot, a félrevezetett tömeg az ilyen rekvirált szórakozásokért ujjongott . . .

MIT ÍRT NÁDAS-NEUMANN A PESTI FUTÁRBAN, a magyar hazát megvédeni akaró tisztek ellen? Hogy bolondította a zsidó sajtó a magyarságot, az ellenség nagylelkűségének meséjével? . .

ÁLARC NELKÜL! . . . A Népszava bejelenti 1918 október 12-én, hogy a szociáldemokrata párt célja a régi államszervezet teljes elpusztítása és semmiféle összefogásra nem hajlandó

Minket máskép, mint kérlelhetetlen ellenségüket, számba ne vegyenek; nekünk ne üzenjenek, velünk ne tárgyaljanak; nekünk se miniszteri tárcákat, se egyéb állásokat, se semmit ne ajánljanak föl. Minekünk minderre csak egyetlen szó válaszunk van: pusztuljanak és mi rajta leszünk, hogy ők minden formában kipusztuljanak a magyar közéletből.

BUDAPEST KÁROLYIT ÜNNEPELTE, amikor a végeken mindenütt a fegyver szabta meg az országcsonkító események lázas ütemét . . . Károlyi jött, az ország szétomlott s a degenerált köztársasági elnök zsidó kihasználói előkészítették — a bolsevizmust! . . .

A NYÍLT LÁZADÁS és az idegen befolyás kikönyörgése! Károlyi Mihály tanácsának kiáltványa felszólítja a külföldi hatalmakat arra, hogy ne a törvényes magyar kormánnyal, hanem velük vegye fel a diplomáciai érintkezést. Ez volt a nyílt hazaárulás!

Végül felhívjuk az összes külföldi népeket és kormányokat, hogy minden Magyarországot érintő ügyben a mai kormányhatalom helyett, amely immár teljesen elveszített minden összefüggést a dolgozó magyarsággal, a Magyar Nemzeti Tanáccsal keressenek közvetlen kapcsolatot, mint amely egyedül hivatott ama magyar nemzet nevében beszélni és cselekedni, amelynek vére munkája tartja fönn Magyarországot.

•

Csatlakozó bejelentést elfogad: a Károlyi Mihály elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as párt irodája (IV. kerület, Gizella-tér 2.); a magyarországi szociáldemokrata párt titkársága (VIII. kerület, Conti-utca 4.); az országos polgári radikális párt irodája (VI. kerület, Andrássy-út 48.).

TOLNAI VILÁGLAPJA

KÁROLYI MIHÁLY a hazug igéretek után, a Millenium-hajó fedélzetéről a belgrádi partöt figyeli. A grófi-forradalmi vezér, Jászi-Jakobovics zsidajával hajózott Belgrádba, ahol Franchet d'Espérey tábornok átadta nekik a szörnyű fegyverszüneti feltételeket. Az őszirózsás forradalom már Belgrádban értelmét vesztette

Az olaszok Fiuméban

A KELETI CSATÁK HÖSE. Páncélgránátos őrmester. Hamburgi... Családi lakását az amerikai bombázók dúlták szét, mialatt a szovjet ellen harcolt száz csatában. Megsebesült és a századánál maradt. Millilók hitének becsülete acélozza akaratereiét!

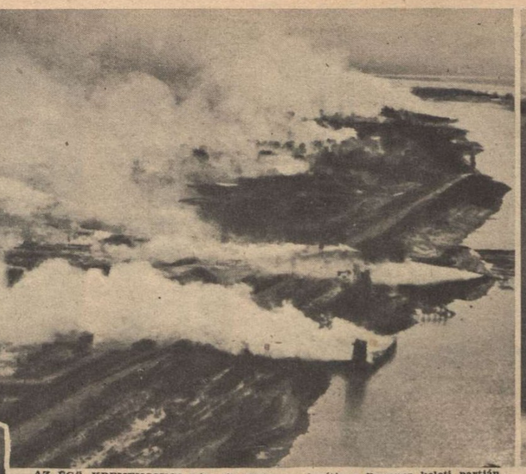

AZ ÉGŐ KREMENCSUG! Láng és füsttenger borítja a Dnyeper keleti partján fekvő várost. A katonai berendezések, a gyárak és a csapatelszállásolásokra alkalmas épületek elhamvadnak a robbanások tüzében...

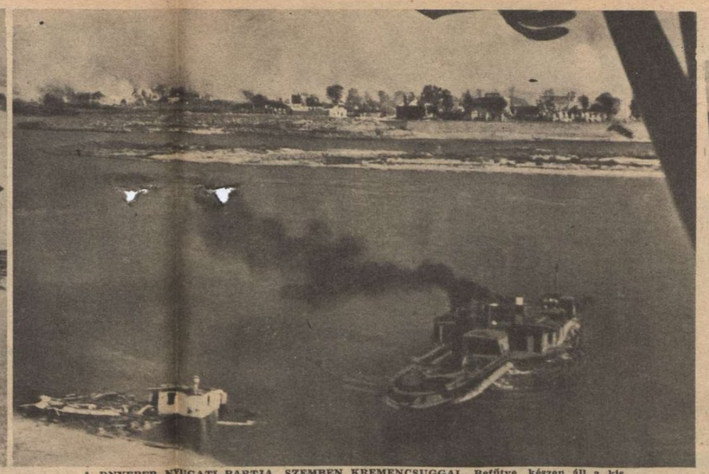

A DNYEPER NYUGATI PARTJA, SZEMBEN KREMENCSUGGAL. Befűtve, készen áll a kis gőzös, elszállítani a nagy vasúti hidat felrobbantó műszaki csapatot.

AMIKOR A LEVEGŐBE REPÜLT A KREMENCSUGI HÍD...

Dühöngő csaták a Dnyeper mentén

PERCOTUZBEN EJJEL-NAPPAL. A síkságon, a hevenyészett lövészárokban, emberfölötti erőfeszítéssel állnak helyt a gránátosok

KIURITES ES ROBBANTAS. A vasúti pályatestet mindenütt megrombolják a német utászok, mielőtt elvonulnak a megszállt szovjet területről

Dnyepropetrovszk és Kremencsug között, minden eddigi támadást felülmúló erők bevetésével indult rohamra a szovjet-hadsereg s a hét folyamán állandóan újabb és újabb tartalékokat összpontosított ezen az aránylag keskeny harci szakaszon, hogy kiemelje sarkaiból a Dnyeper-könyök és a krimi előtér német védőállásait. Az első nagy roham szörnyű áldozataival elért betörési pontokon, a vörösök kíméletlen ember- és anyagpazarlással próbálják hídfőiket kiszélesíteni. Sertorius százados szerint, a szovjet az őszi offenzíva során még sehol sem vetett be ennyi gyalogságot, tüzérséget, harckocsit és csatarepülőgépet, de a német hadvezetőség is megfelelő mennyiségű nehézfegyvert vont össze, hogy szembeszálljon az ellenség főerejével. A legheves ebb őszi csatáról, megrendítő képeket mutatunk be olvasóinknak.

HAJNALI KÖDBEN, s a rohamágyúk felvert porában harcolnak a német gránátosok, feltartóztatni a vörös áradatot

ÁGYÚ ÉS HARCKOCSI PÁRVIADALA

↓ A NÉMET NEHÉZ ÜTEG MEGFIGYELŐJE elől mindent eltakar a por és a füstfelhő, pedig itt dübörögnek közvetlen közelben már a szovjet harckocsik!

...Es egyszerre 3 méter távolságban felbukkan az ágyú előtt a T 34 s máris átüti acélhomlokát a német ágyú gránátja!
(Dauscher életveszélyes felvétele.) ↓

↑ A LÉLEGZETET ELÁLLÍTÓ PILLANAT! A szovjet harckocsi betört a német állásba s a sánc peremén állította meg a lövészárokba húzott páncéltörő ágyú találata. Feszülten figyeli a géppisztolyos katona, hogy felemelkedik-e a páncéltorony teteje?...

MENEKÜL AZ UKRÁN NÉP a szovjet elől s maga előtt hajtja állatait... ↑

↑ KÉT 16 ÉVES, ELFOGOTT SZOVJET-KATONA KIHALLGATÁSA. Mintha idő előtt előregítené a bolsevizmus a rabságába került fiatalságot...

A ZÁSZLÓALJPARANCSNOK és vaskereszttel kitüntetett katonái. Ezek a mi korunk keresztes lovagjai, akik halálos elszántsággal harcolnak a bolsevizmus ellen! →

A KÉPVISELŐHÁZ BEJÁRATA. Kormányzói kézirattal összehívták a t. Házat s a hét folyamán már megkezdődött a költségvetés bizottsági tárgyalása ←

→ **REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS** pénzügyminiszter, ismerteti az új költségvetést. Az 1944. esztendőre az állami közigazgatás összes kiadásaira 4180 millió pengőt, bevételnek 3906 millió pengőt és hiánynak 274 millió pengőt tüntet fel az új költségvetés

FIGYELMESEN HALLGATJÁK a miniszterek és a törvényhozók a pénzügyminiszter fejtegetéseit ↓

Magyar

UJRA OTTHONI

1.
A SZOVJETFRONTRÓL Ujvidékre hazatérő honvédeket lelkes szeretettel fogadta a város lakossága ←

2.
BOLDOG VISZONTLÁTÁS, sok aggódás és várakozásban eltöltött hónapok után →

3.
↓ **ÍZES HAZAI FALATOKKAL, cigarettával kínálják a hazatérő honvédeket**

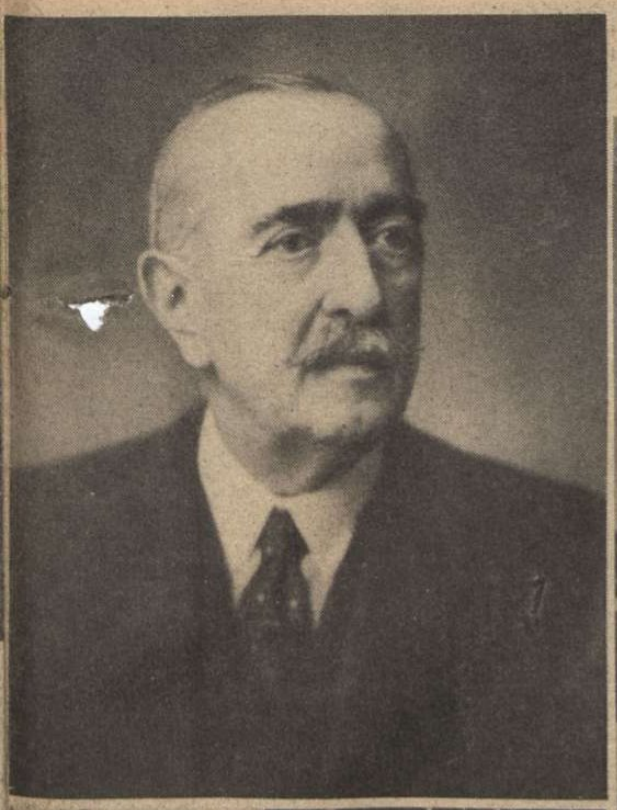

A FELSŐHÁZ ÚJ ELNÖKE: báró Perényi Zsigmondot, a Felsőház eddigi alelnökét egyhangulag a Felsőház elnökévé választották meg
←

A KORMÁNYZÓ ÚR MEGTEKINTETTE A BUDAPESTI BOROSTYÁNKŐ-KIÁLLÍTÁST

RIMASZOMBATON a napokban leplezték le a mostani világküzdelem magyar huszár-hőseinek első emlékművét
←

ŐSZ BUDAPESTEN...

Képhíradó

HŐSEINK EMLÉKEZETE. Szatmárnémetiben nagy ünnepségek közepette vitéz Csatay Lajos honvédelmi miniszter jelenlétében avatták fel a volt 5. és kir. 15. huszárezred és hősi halottainak emlékművét
↑

A HONVÉDELMI MINISZTER a tiszti küldöttséget üdvözli
←

Tokio: EGY UJ SZABAD ÁLLAM SZÜLETÉSE

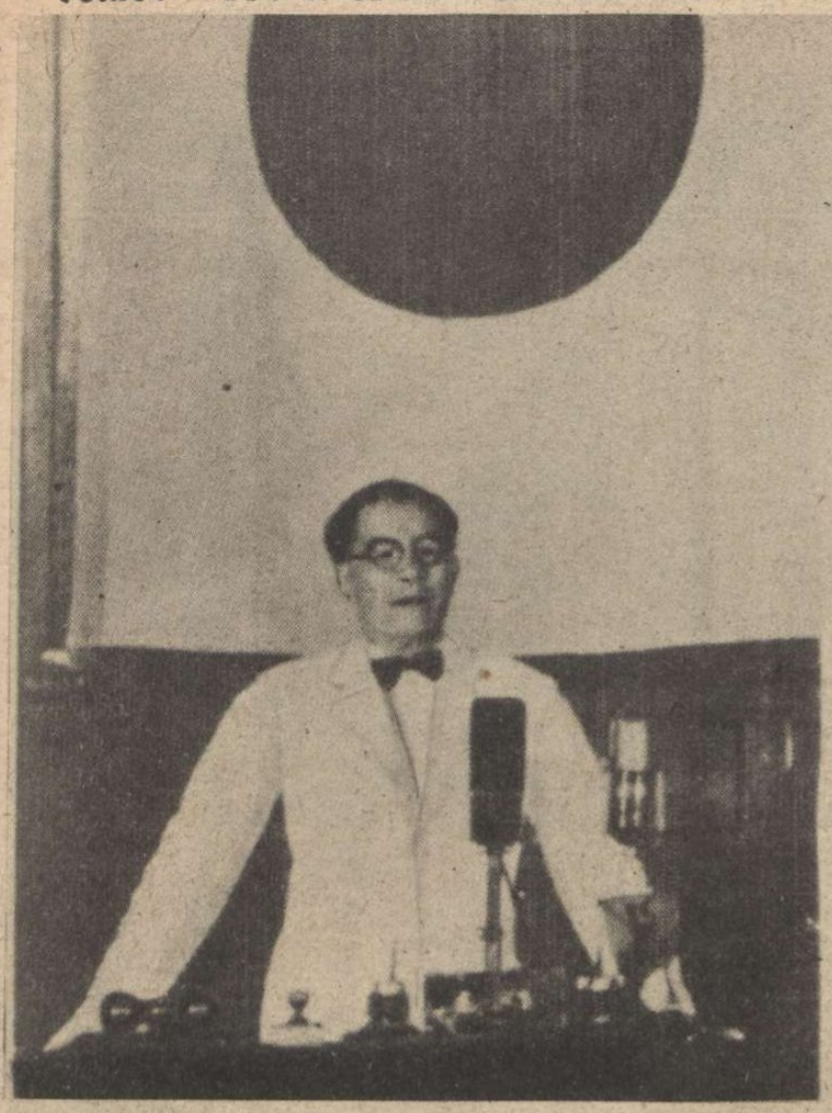

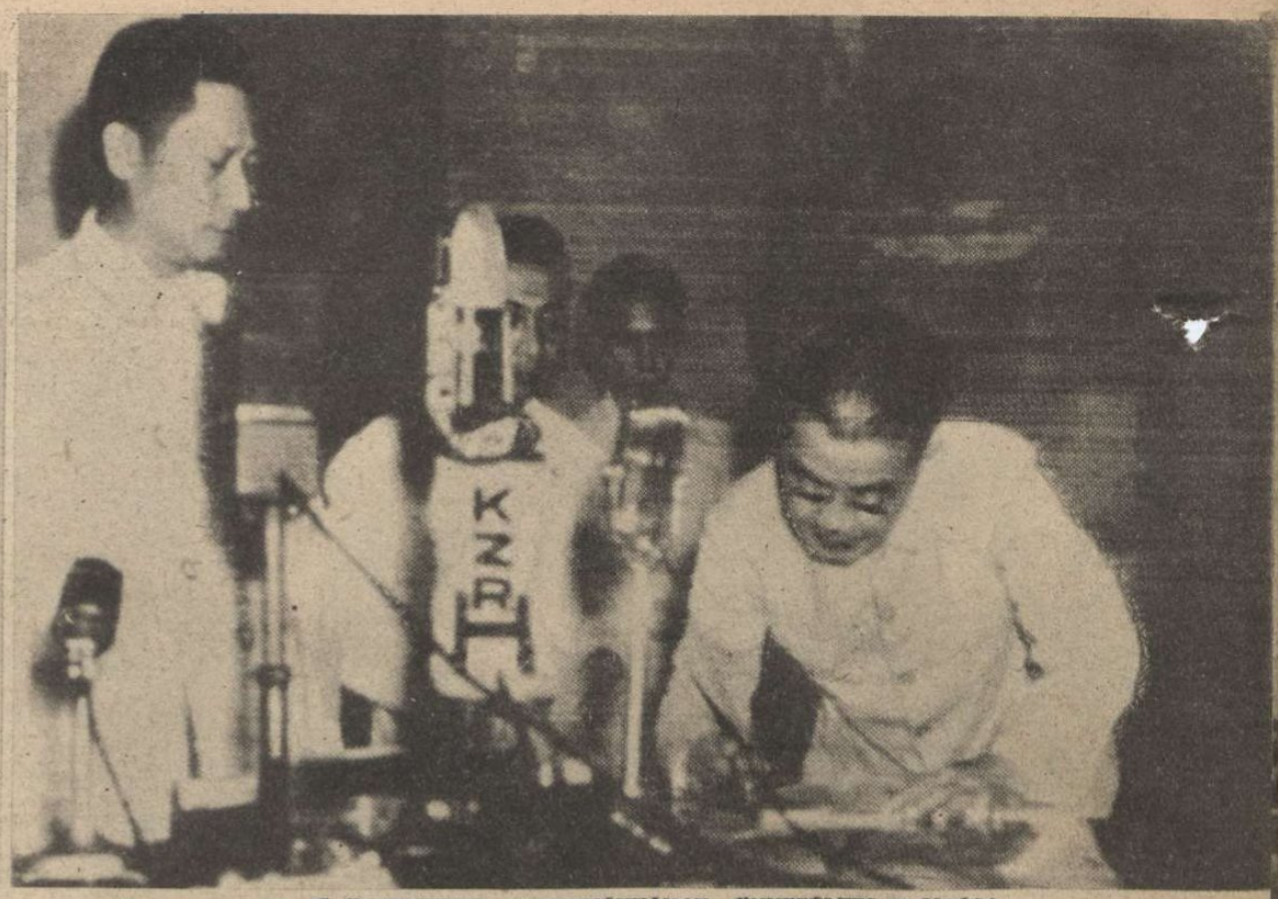

A FÜLÖPSZIGETEK ALKOTMÁNYÁNAK ÜNNEPÉLYES ALÁÍRÁSA

(Tokioi rádióképek)

DR. JOSE LAUREL, a Fülöpszigetek első államelnöke, beszédet intéz országának és Japánnak népéhez ←

Manila:

A FÜLÖPSZIGETEK SZABAD NÉPE teljes erejével dolgozik a háborús pusztítások megszüntetése és a forgalom helyreállítása érdekében ↓

Világ

Schweinfurt:
AHOL 150 AMERIKAI BOMBÁZÓT PUSZTITOTT EL A NÉMET LÉGVÉDELEM!

1. BOEING-BOMBÁZÓ 9 halottal a roncsai alatt

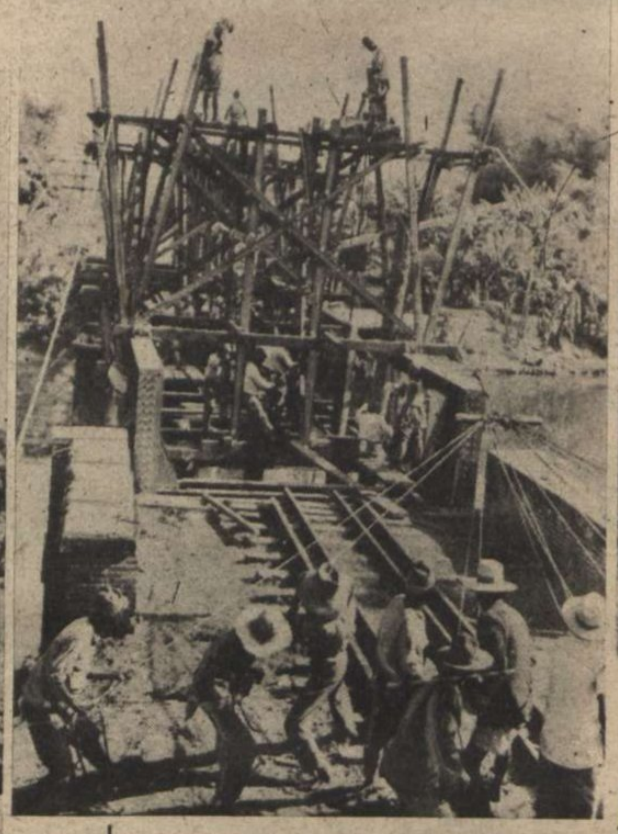

2. ↓

A NÉGYMOTOROS BOMBÁZÓ egyik motorja önállósította magát... A tehén csak később feküdt melléje

↑ **Páris:** NAGYTAKARÍTÁS A PÁRISI UTCÁKON az angolszász légitámadás után. A lelőtt gépek darabjait daruval emelik a tehergépkocsikra...

3.

A MESTERSÉGES KÖDBEN összeütközött amerikai légi erődök roncshalmaza ↓

Montlucon:

PETAIN MARSALL, francia államfő, a lakásából kibombázott öreg francia munkás megsegítésére a helyszínen intézkedik

München: A 71 ÉVES EPP TÁBORNOKOT melegen megünnepelték születésnapján Münchenben. Epp tábornok szabadította meg 1919-ben Délnémetországot a bolsevisták terroruralmától

↑ **Berlin:** SEGÍTSÉG A BOMBAKÁROSULTAKNAK, EGY MEGTÁMADOTT NÉMET VÁROSBAN. A lakás összeomlott, de csodálatos módon, az éléskamrában épen maradtak a befőttes üvegek. Katona segít a hajléktalan asszonynak, elraktározni a kincset a pincébe...

Ujjáég

Nantes FRANCIA VÁROST BOMBÁZTAK AZ ANGOLSZÁSZ REPÜLŐK. A „hadicélpont" itt is lakónegyed volt...

↑ **Madrid:** A CAUDILLO névünnepe alkalmából katonai ünnepséget rendeztek a falangisták. Felesége és a lovagkeresztes Munes Grandes kíséretében Franco ellép a díszalakulatok sora előtt

New-York: AVERILL HARRIMAN amerikai milliomos lett az Egyesült Államok moszkvai nagykövete s Cordell Hull társaságában érkezett Moszkvába...

↓ **Turin:** MUSSOLINI HATALMAS ARCKÉPE DÍSZÍTI ÚJRA A FALAKAT AZ ÉSZAKOLASZ-ORSZÁGI VÁROSOKBAN

Prága: DR. FRICK, az új birodalmi biztos október 14-én foglalta el hivatalát Prága történelmi várában. A cseh állam nevében dr. Hacha elnök üdvözölte az új protektort.

London: ISMAY ANGOL TÁBORNOK, Eden külügyminiszter katonai tanácsadója a moszkvai konferencián.

MEGBESZÉLÉSEK A NÉMET FŐHADISZÁLLÁSON. Balról-jobbra: Bormann birodalmi vezető, Hitler vezér és kancellár és Ribbentrop birodalmi külügyminiszter

A KOZÁK ÖNKÉNTESEK Belgrádon keresztül vonulnak a partizánok ellen

GRAZIANI MARSALL, Mussolini kormányának hadügyminisztere (baloldalt) Hitler főhadiszállásán, Keitel vezértábornagy társaságában

ARILD HAMSUN, Knut Hamsun, a világhírű norvég író fia, SS-önkéntes a szovjet fronton s Európa hősi védelmében a vaskereszttel tüntették ki

HADIJELENTÉSEK,

Ólmosabb volt az elmúlt hét, mint az előbbi. Ellanyhult az események rohanása a diplomáciai és a katonai frontokon s inkább *egyhelyben* zajlott a roppant birkózás. A világsajtó hangja kissé elhalkult, rejtelmes lett. A hadszinterek sok fontos szakaszáról *átcsoportosításokat* jelentenek s a nagyarányú *előkészületek jellemzik* általában a hét történetét. Berlini híradás szerint a Földközi tengeren feltűnően megerősödött hajóforgalomból, az angolszászok légi és tengeri partraszállási kísérletére lehet számítani, *a római térségben*... Talán ez a vállalkozás lenne pótléka a Moszkvában követelt 2. frontnak?... Hadműveleti cselekvésre volna szükség, mielőtt *Eden* és *Cordell Hull* elhagyják Moszkvát?... A sajtóhíradások szelídebbek ugyan a moszkvai konferenciáról s kidomborítják a tárgyaló felek kölcsönös szívélyességét, de elismerik azt is, hogy a *Szpiridonovka* szürke márványtermében *inkább katonai, mint a politikai jellege erősödik a tanácskozásoknak. Molotov* elnököl állandóan a megbeszéléseken. Cordell Hull gyengélkedik. *Sztalin* tábornagyi egyenruhában jelent meg az értekezleten s hivatalosan benevezte *Vorosilovot* a szovjetbizottságba. Az emigráns kormányokat két oldalról megdolgozták, hogy hallgassanak és engedelmeskedjenek... Az ellentéteket elsúlyesztik egyelőre, *a háború meggyorsításának* általános jelszava mögé. A bolsevizmusról hallgat mindenki s Moszkva politikai szándékait az előkelőbbnek gondolt *pánszláv törekvések* csomagolják tompább színekbe. Szovjetoroszország nyugati és déli igényeit a *„biztonsági övezetek"* és a *„szláv egység"* fogalmaival ködös általánosítások keretében ismertetik el. A belgrádi *Novo Vreme* arra figyelmezteti a világot, hogy milyen embertelen kegyetlenséggel bánik mostanában a szovjet *a saját polgáraival*, a visszafoglalt területeken s azt kérdi, *mit várhatnak a szörnyű példák után Európa szláv népei a szovjettől, ha Moszkvát rászabadítják a Balkánra?*... Sorkérdéseket rejteget a jövendő s lehetséges, hogy sűrű fátylát hatalmas és meglepő események lebbentik fel a közeljövőben.

Tűzorkán zúg,

rombol, pusztít s rohan végig a szovjetfronton! Lángja a déli hadszíntéren csapkod a legmagasabbra s nyugtalanul villódzik az eltolódó súlypontok körül. Moszkva eredményt s félelmetes erőt akar mutatni *mindenáron* a moszkvai angolszász vendégeknek s akaratának súlyát megsemmisülő seregek vérével nehezíti a tárgyalásokon... *Az Azovi tenger és Kremencsug között, az eddigi legnagyobb szovjet erőfeszítés súlyosodik a német ellenállási vonalra.*

A hadijelentések és katonai magyarázatok sokaságából a páratlan hevességű mérkőzésről, a következő vázlatos képet adhatjuk.

Kremencsug és Dnyepropetrovszk között, 150 kilométeres arcvonalon, a szovjetnek sikerült a mély betörés a Dnyeper nyugati partjára s így keletkezett az a háromszög, amelynek támadó éke Krivoj Rog felé mutat. A főlökést felfogták a német csapatok, a vörös hadsereg borzalmas veszteségeket szenvedett az álló hétig dühöngő csatában s a német légi erő kegyetlen ütései megbénították átmenetileg a bevetett kötelékek lendületét. A hét végén a szovjet friss hadosztályokat dobott a betörési helyekre, de nem a páncélos ék előretörését erőszakolta, hanem megerősítette a háromszög oldalait, a német ellentámadások elhárítására. Német vélemény szerint, bármelyik órában újra fellángolhat a csata, amely hivatalos magyarázat szerint is „kimenetelében döntő jelentőségű lehet..." Dnyepropetrovszktól északnyugatra 30 kilométeres szakaszon 15 lövészhadosztályt, 230 harckocsit és 200 rohamágyút vetett be a szovjet egyetlen áttörési támadásba, a csatarepülők sűrű kötelékeinek támogatásával. Ezen a szűk arcvonalon 4 vörös gárdahadosztály és 2 harckocsi hadosztály teljesen felmorzsolódott a németek elhárító tüzében. A Pripjet torkolatánál 3500 meg-

A VOLTURNO VONALÁN. A német nehéz páncélos a bevetési parancsot várja a délolaszországi hadszíntéren

NÉMET TÜZÉRSÉGI ÁLLÁS A VOLTURNO VÖLGYÉBEN

GEPPUSKATÜZ SZORÍTJA VISSZA A TÁMADÓ AMERIKAI CSAPATOKAT, a Calore folyó északi partjára

DÚS SZŐLŐLUGASOK KÖZÜL SZÓRJA A TÜZET a német üteg Montgomery olaszországi állásaira

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

számlált vörös katona holtteste maradt a csatatéren s 2000 ember került német fogságba.

A Dnyeper középső folyásánál Kiev, Csernigov és Gomel szakaszán súlyos harcok folynak. Kievtől

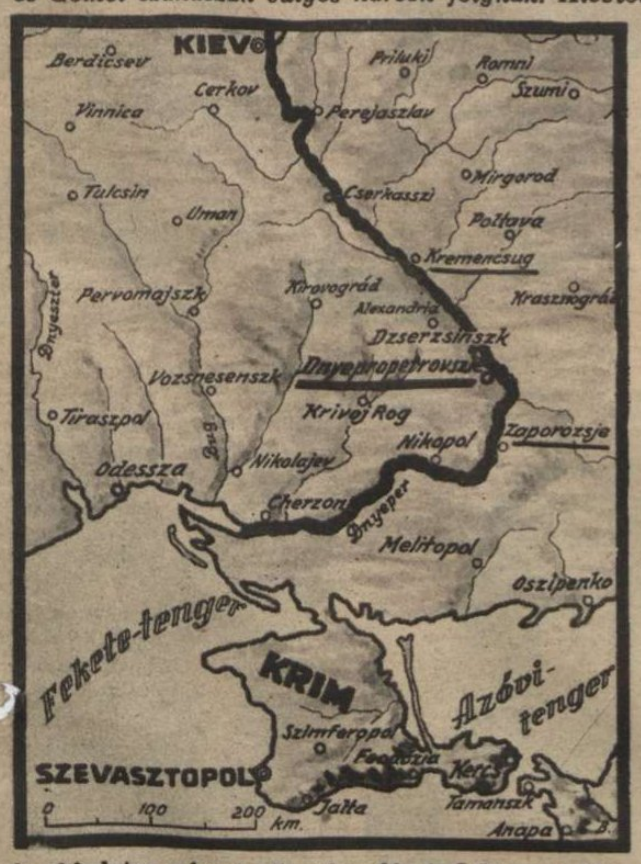

északkeletre német ellentámadás indult meg, Csernigovtól északnyugatra viszont, a vörösök kiszélesített arcvonalon 23 rohamot vezettek sikertelenül. Szmolenszk és Orsa között, a műút szakaszán, 7 feltöltött gyalogos hadosztály és 2 páncélos dandár támadásba lendült, de a németek az újfajta lőszerekkel 48 darab T 34-es óriástankot azonnal kilőttek az ékből s a vörös támadás elakadt. Korunk hősei, Európa keresztes lovagjai, a katonaerények felmagasztosult erejével védik nyugatot a bolsevizmus ellen!...

Lapzártakor jelentik, hogy Kremencsug és az Azovi tenger között, dühöngő erővel kiújult az összes arcvonalszakaszokon a vörös hadsereg tömegtámadása.

Olaszországban

a hét végéig nem került sor átfogó angolszász hadműveletekre. Az ellenség új hadosztályokat tett partra délolaszországban és *nagyobb csatákra készülődik* A mult héten elszenvedett komoly veszteségek után, a *volturnói szakaszon s az Appenninek keleti és középső vidékén átcsoportosítják az angol és amerikai csapatokat.* A német harci előőrs kötelékek kiürítették *Vinciatura* és *Campobasso* városát s meghiúsították az angolszászok átkarolási kísérletét. A németek még mindig a *halogató harcok* hadászati lehetőségeit használják ki, *a messzehordó ütegek fokozott bevetésével. Hétvégén az összefüggéstelen harci vonal a Volturno torkolatától, Capua, Cajazzo, Vinchiatura és Campobasso térségén át húzódott az Adriai tengerpart felé. Termolitól* északra a németek visszaverték Montgomery kötelékeinek több támadását. A kölcsönös felderítő tevékenység gyorsan élénkül Délolaszországban s helyenként kemény helyi harcokba komolyodik. A többször megjósolt általános angolszász támadás, lapzártáig nem indult meg.

A légi és tengeri

háború is a várakozás és készülődés sajátságos szakaszába került. Mindkét oldalon hangoztatják, hogy nagyobb események várhatók... London hosszú idők után újra átélte a hét minden napján a légiriadók fárasztó izgalmait. Az angol főváros légi bombázása megindult s London belső részeiben is nagy tüzek keletkeztek. Az angolszász légierődök németországi támadásai során Hannover fölött 17, Nyugat-Németország légi terében 28 és Kassel fölött 48 négymotoros bombázót lőttek le a német vadászok és a légelhárító ütegek. A Balkánon a bolgár Skoplje városát és Délszerbiában Nist bombázták az angolszász repülők, Magyarországon pedig vasárnap a Dunántúlra dobtak szőrványosan bombákat.

A *Földközi tengeren* a német tengeralattjárók elsülyesztettek 7 hajót, 54,000 tonnát s több nagy gőzöst súlyosan megrongáltak. Harci és zuhanó repülőgépek a Földközi tenger keleti részén eltaláltak egy angol cirkálót, nagy pusztításokat végeztek az ellenséges szigettámaszpontokon s nyugaton az *algiri vizeken* erősen biztosított hajókaravánból több nagy hajót kilőttek. *Az angolszász bombázók Kréta közelében elsülyesztettek egy német hajót, amelyen 2450 Badoglio-párti olasz tisztet és katonát szállítottak. A repülők ismételt beavatkozása miatt, csak 400 olaszt sikerült megmenteni...*

Keletázsiában az új fejleményekre figyel a világ. A burmai hadszíntéren végefelé közeledik az esős évszak s már megkezdődtek a japán támadások az angol haderő ellen. Jünnan kínai tartományban az előnyomuló japán hadoszlopok bekerítettek 17,000 csungkingi katonát s több várost elfoglaltak. Indiában az éhező nép Bose hindu hadseregének megindulását várja. A két táborra szakadt emberiség történelmi viaskodásának legsúlyosabb napjai közelednek s ahogy a katonák a frontokon bámulatraméltó helytállással harcolnak a bennünket elsősorban érdeklő szovjetfronton Európáért, úgy kell hasonló hősiséggel megállják az európai népek kijelölt helyüket a hadszínterek mögött is a háborúban!...

AZ APPENNINEK KÖDÖS HEGYLÁNCAI között, gépkocsik és motoros hírvivők százai rohannak a műúton, éjjel-nappal, az arcvonal közelében

ELFOGOTT AMERIKAI KATONÁK A DÉLOLASZORSZÁGI FRONTON

Az új NÉMET FEGYVEREK mesterei

ELSŐ KÉPHIRADÓ A BIRODALOM HADIIPARÁNAK NAGYJAIRÓL

A HALLGATÓSÁG milliós munkáshadseregek és csodálatosan megszervezett termelési folyamatok vezéreiből tevődik össze Itt ülnek a munka tábornokai! Balról-jobbra: Stobbe-Dethlof, az építőipar főmegbizottja; Lehnemann professzor, a lőszer-termelés irányítója; William Werner a new-yorki születésű nagy technikus, a repülőgépipar központi szervezetének vezetője s Karl Frydag és Hans Seyne, repülőgépgyári igazgatók →

SPEER hadfelszerelési miniszter (jobboldalt) rendszeresített tanácskozása a német ipar és technika vezető személyiségeivel. Speer mellett Milch vezértábornagy ül és a hadfelszerelési hivatal főnöke, a lovagkeresztes Walther Schieber államtanácsos. A tanácskozás az új repülőgép-típusokról folyik . . .

EDUARD GEILENBERG a racionalizálás nagymestere a német lőszeriparban

GERHARD DEGENKOLB a hadimozdony apja. A német mozdonyipar átállítása a háborús célokra, halhatatlan alkotása ennek a nagy mérnöknek és szervezőnek →

A „VAS" — szólásra jelentkezik a nagy tanácskozáson. Hermann Röchling; a vasipari csoport vezetője szót kér. A gyárak végtelen sora dolgozik Röchling szellemi vezetésével és irányításával

KURT TANK professzor nozzászól a kérdéshez . . . Kurt Tank huszártiszt és repülő volt az első világháborúban s most a Focke—Wolff-művek főtervezője. Ő konstruálta a világ leggyorsabb vadászrepülőgépét, a FW 190-et. Személyesen próbál ki minden új gépet . . . →

ALBERT WOLFF, a hadiipar-tudós típusa. Speer miniszter lőszerbizottságának legfőbb vezetője. Javára írják a schweinfurti légicsata technikai sikerét...

WALTHER ROHLAND építi a „Tigris"-páncélosokat s vezeti a birodalmi harckocsigyártás egész folyamatát

ARTHUR TIX volt tüzértiszt, a Hanomag művek üzemi vezetője s a német fegyverkezési főbizottság megbecsült, fontos tagja

AZ ÚJ NÉMET FEGYVEREK TITKA! Milch vezértábornagy és Speer hadfelszerelési miniszter egy kiürített lengyelországi területen, acéllemezekből és törhetetlen üvegből készült védőfal mögül figyelik meg egy új harcleszköz alkalmazásának hatását . . .

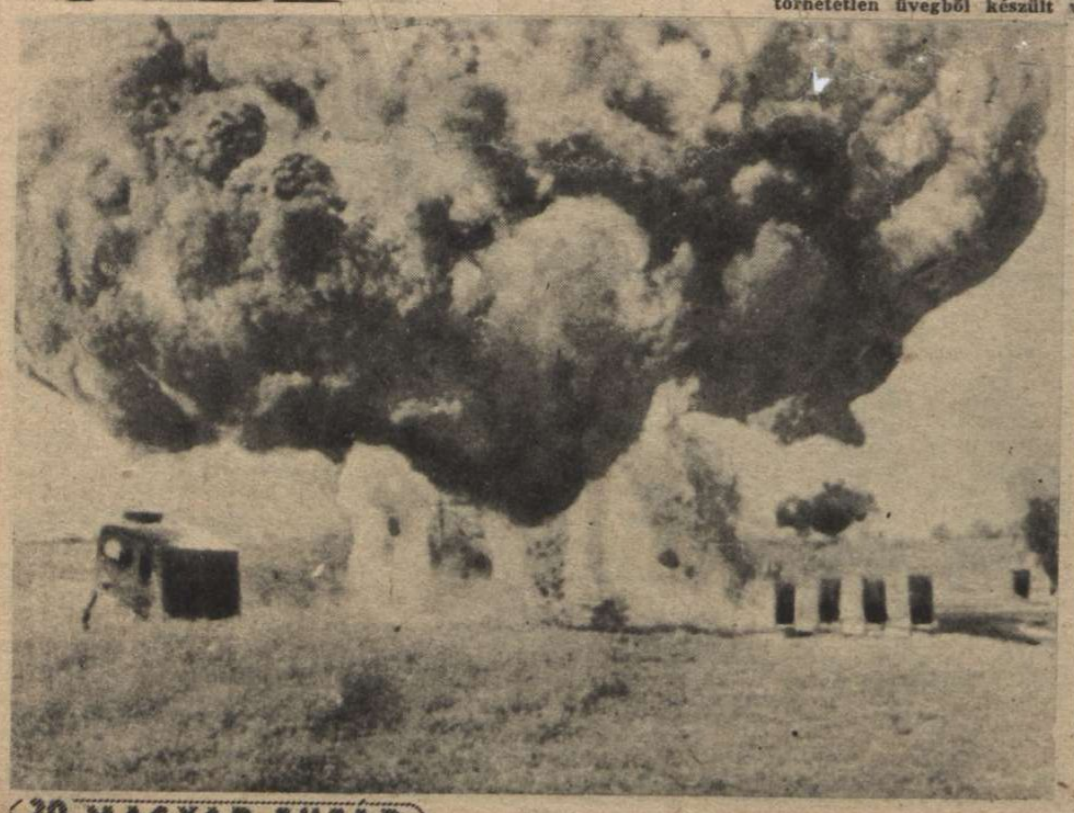

Mások nyomában...

Rajzolónk felfedező körútra indult a képes fronton, megkeresni a művészet, az előkelő társadalom és az üzleti reklám ravaszul összefonogatott szálait. Gazdag tapasztalatainak egy ezredrészét készségesen közöljük **ingyen reklámnak** — humorrovatunkban...

Saxofonos Manci, az úri társaságok delgetett dízöze csak **Terülj** -ajakpirosítót használ! Vigyázzunk a védjegyre! **Terülj! Terülj!** NEM REKLÁM!

Alsó és felsődombossi Dombossi Melanie, a Spitzberg-növérek álomszerű kalapját a Spitzbergnál vásárolják! NEM REKLÁM!

Madame de Cohn, az utolérhetetlen sportlady 50 évvel ezelőtt történt fiatalsága óta, a **Graciőz**-szalonban rendeli sportruháit. Ezért utolérhetetlen! NEM REKLÁM!

Elsőrendű sikert aratott másfélméteres átmérőjű kalapjaival, a habkönnyű, csipkebaba arcú Brumstein bárónő ömlengő tósága. Csak Rozália-kalap-szalonban dolgoztat. NEM REKLÁM!

Prücsök Cunci, az ennivaló, édes naiva, a Scharczkopf-növérek szalonjából kapja legszebb, zációsabb ruháit. Lapát utca 7. 3. em. 5. ajtó, — tessék vigyázni, nagy kutya van! NEM REKLÁM!

Az éjfekete kabaré-csalogány, akinek mostanában a hires bankár leányától vállfelben levő 5 nagy örökséghez jutott rokonszenves fiatal gróf udvarol, csak a **Warrenné**-espressóban érzi jól magát. NEM REKLÁM!

A szép Roponcsák, Onuc né is buzsi-buzsu ékszert hord. Ne tévessze össze a buzsu-buzsi utánzatával! NEM REKLÁM!

Bütyök Benő cianozó mester emlékalbumából

Bübay Celestine a megrendítő szépségű színművésznő éppen most lép ki a Bütyök irodából, ahol egy kis féregmentesítést rendelt. Örök álma könnyű lesz és tiszta, mint az égbe visszaröppenő sugárré, ha Bütyök Benővel cianoztat! NEM REKLÁM!

Szikes-Gubás Andrásné, szül. **Katz** szerén, alphonse bárónék cocktail-party-ján dübörgő sikert aratott **Rothaar**-modell öltönyével. Váci utca 249. Saját ház! Bolerómölcsönzés NEM REKLÁM!

Felsál Henrikné, a dúsgazdag vállalkozó közismert özvegye **Szív-táskával** sétál az őszi verő fényben. Készíti Herz Salamon, Dob utca 392 NEM REKLÁM!

Melyikünk szebb? Osztoros bébi és Koross Eszter vidám versenye. Elárulják kedves olvasóinknak, hogy a képen körülrajongott művésznő a hires perzsaszármazású **Csukdaán** mester bundakölteményeiben pályázik az elsőségért. Akármelyikük nyer, **Csukdaán** vezet a szőrmepiacon! NEM REKLÁM!

17 éves? És már elvált?... De újra férjhez megy? Siessen a jobb körök kedvencéhez! Minden válás után új menyasszonyi fátylat és mirtuszkoszorút kizárólag **Elnézö Elvira** nászkelengye üzlete szállít. Elnézö Elvirában megbízhat. Tűzhányó tér 42. Enyhén használt holmikat jó áron átveszünk! NEM REKLÁM!

Vidám elszámolás a reklámirodában!

— Látom uram, hogy ön egy kezdő és kissé naiv keresztény boltos, de a kérését nem teljesíthetjük. A mi hirdető irodánkban nem lehet a szent művészetet és az úri társadalmat az üzlettel összekeverni. Mi nem vagyunk olyanok uram!...

Őszi fény

Leánválom

Kacsás

Tavaszi mámor

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(62.)

— Nincs igazam? — fordult hirtelen Hugóhoz, mikor már azt magyarázta, hogy barátjuknak voltaképpen meg kéne próbálnia egyszer valamit írni, talán verset, vagy regényt, hiszen előadásmódja oly szemléletes, fantáziája annyira erőteljes.

— Igen... persze... — hagyta rá bátyja.

— S akadna élménye is elegendő. Ki volna képes nálánál őszintébben és hitelesebben megmutatni a pénzvilág hitványságát például? Nos? Hiszen oly közelről ismeri a boszorkánykonyhát, amelyben vagyonukat kotyvasztják korunk alkimistái, akik embervérből és verejtékből varázsolnak aranyat maguknak... Nemde, kedves Balassa?

Juda nem tudta, hová akar jutni a megjegyzéssel. Kétféleképpen is érthette, aki akarta, s kissé kínosan feszengett a helyén: hátha Éva éppen úgy fogja fel, ahogy nem volna kívánatos.

De Andort most már nagyon mulattatta a játék, s nem törődött vele: vajjon Juda mit szól hozzá.

— Egy self-made man minden szennyen kénytelen keresztülgázolni, mielőtt érvényesülne. S abból derül ki, vajjon miféle ember, hogy mennyi marad rajta az erkölcsi tisztátalanságból. Őszintén megmondom, magán nem vettem észre nyomát se. Boldog lehet, aki maga mellett él, mert a természetes gyöngédséget nem ölte ki magából az élet s gyermeki módon képes átadni magát a tiszta örömöknek.

— Igazán hizelgő...

— Nem hizelgő, csak igaz. Az ellenkezőjét is épp ilyen nyiltan megmondanám. Hiszen ismerhet annyira...

Juda elhitte, hogy ez a makulátlan lovag valóban ő s most, hogy Andortól hallotta ragyogó tulajdonságai elsorolását, már maga is felfedezte: csakugyan birtokában van mindegyiknek. Nem törekedett-e mindig az előkelő élet után, már akkor is, amikor a reménytelen nyomorúság és szegénység sarában vergődött? Nem akart-e mindig a tömeg fölött élni, s vágyott olyan szépségek után, amelyekre nem szomjazhatik a közönséges lélek?

Büszkén pillantott szomszédja felé, hogy lássa: milyen hatást gyakorolnak reá a szavak. Éva csendesen ült a helyén és tekintete boldog, csaknem gyermeki örömmel tágult rá az idegen és pompás környezet minden mozzanatára. Azok az idők jutottak eszébe, mikor még élt apja és minden esztendőben elvitte a családot a kis faluból a Rivierára, vagy a svájci Alpokba. Milyen régen volt! Hogy elszokott azóta a nagyvonalú élettől, s mily idegenné vált számára e nyüzsgő világ! Jóformán nem is hallotta, miről beszélgetnek körülötte, annyira elfoglalta az, amit látott.

Most, hogy Juda tekintetét megérezte magán, mosolyogva fordult a társaság felé.

— Nagyon jól érzem magam, — suttogta. — Holnap megírom anyuskának, hadd örüljön ő is. Utoljára akkor voltunk itt együtt, mikor az intézetben végeztem s apus ünnepi ebédet rendezett a bizonyítványom tiszteletére.

— Igen?

Kissé kelletlenül érintette, amit hallott.

Persze, — ez a szédítés nem egészen úgy sikerült, mint ahogy szerette volna. Úgy hozta Évát az előkelő környezetbe, mint valami szegény kis ördögöt, aki a külvárosban, vagy valahol egy isten háta mögötti faluban nőtt fel, nádfedeles zsellérházban és talán álmában se látott ennyi fényt és pompát. Gyéressy Ádám leánya számára ez mind természetes volt s az ő gettóban kinyílt szeme találhatta csupán oly különös élménynek először a Ritz ezüstöktől roskadó asztalait, nesztelenül suhanó pincéreit.

Lehet, hogy elvétette a dolgot? Most döbbent csak rá, hogy mindaz, ami neki magának is még szenzáció, — egy szegény leány előtt rég ismert és közömbös dolog lehet. Nem mindenki Marusja és Rozele, akik előtt ő a világ gyönyörűségeit megmutató kísértő szerepében mutatkozhatott be.

Mit adjon neki? Hová vigye? Hiszen a pénzen, amit uzsorára az apjának Nussbaummal kifizettetett, ezt a gyermeket már a tenger mellé vitték, a tengerhez, amit ő soha nem látott még a saját szemével! Ejh, mindegy! Megkívánta és eléri, ha szépszerével nem, hát úgy, ahogy lehet... Aztán a többi már nem fontos.

Türelmetlenül nézte óráját.

Nemsokára vége itt a mulatságnak, s indulni kell. Vajjon a klubban rendben van a szeparé? Reményiéket le kell rázni valahogy, Andor majd segít. Szerencsére Hugó fáradtnak látszik, Cecil se valami jókedvű.

Pezsgőt nyittatott, a jeges ital könnyű habja felfutott a poharakban előttük, mint a gondtalanság szimboluma.

— A szerencsésekre! — intett feléje Andor és összecsípte szemét.

— Mindnyájunkra, de főkép a hölgyekre! — bókolt ügyetlenül Juda.

Éva alig ivott egy kortyot.

Hogy fogom én ezt a leányt lerészegíteni? — jutott eszébe.

A hangulat már tetőpontjára hágott. A primás megkezdte körútját az asztalok között, mintha cerclet tartana: ide is, oda is húzott egy nótát, barátságosan mosolyogva a minden nap látott arcokra. A zenekar tagjai figyelmesen követték minden mozdulatát és szemöldöke intésének is engedelmeskedtek. A könnyű pénzekért ez volt az utolsó roham, mindenkinek most kellett eltalálni a kívánságát, hangulatát, hogy megmozduljanak a tárcákban a bankjegyek.

Az ajtó körül hirtelen kavarodás támadt, — nagyobb társaság érkezett, s a pincérek sürgés-forgásából ítélve olyanok, akiket különös figyelem illet meg.

Krausz Simon lépett be, néhány barátjával. Valamennyien a tőzsde és bankvilág nagyságai. A „vezér", szájában az elmaradhatatlan vastag dohányrúddal, két lépéssel a többiek előtt haladt. Puha, zsíros, elhájasodó alakja a szőnyeg fölött látszott lebegni a tisztelet ájult fellegében. Élvezte ezt a csodálatot, melynek tömjénje mindig feléje csapott, bárhová tette be a lábát. Egy nagy művész feminin és kerek mozdulataival kápráztatta el környezetét s feléje sütő tekinteteket s volt is külsejében valami hanyag bohémia. Egy tenorista, aki éppen rajongói közé ereszkedik le s egy kicsit hivatalból mutogatja magát, — ez lehetett volna érzése róla annak, aki nem ismerte. De ki nem ismerte a halandók közül? Ki ne mondta volna meg ezer lépésről, hogy az a kissé hosszúra meghagyott és a tarkó fölött jellegzetes csigákba göndörödött haj kié, ha csak hátulról pillantotta is meg? Kivel lehetett volna összetéveszteni testesedő alakját, s szivarját, melyről a gyűrűt soha nem vette le, nem azért, mintha hencegnie kellett volna márkájával a vaskos, barna dohányrúdnak, hiszen a szakértők, a beavatottak nagyon jól tudták: mennyire kedveli a legfinomabb készítményeket. Ez is a nagyúri nemtörődömség egyik jele volt nála s szokását, mint általában a lenyűgöző egyéniségekét, sokan átvették.

Többen ittak pezsgőt délelőtt a tőzsde előkelő büféjében, ahogy tőle tanulták s fogyasztottak egy kaviáros szendvicset. De senki sem tudta oly magától értetődő előkelőséggel otthagyni az alig felbontott üveget, melyből egyetlen pohár gyöngyöző ital hiányzott csupán...

Most vették csak észre, hogy a terem legelőkelőbb asztala, középen, a fal mellett, eddig gazdátlan volt. Oda tartott a frissen érkezett társaság, s zajosan helyezkedett el a kényelmes, bársonyhuzatú székeken.

Az asztalfőre magától értetődő mozdulattal zökkent le a kissé fáradtnak látszó vezér, hogy udvarának tagjai körüludvarolják, bizalmasan feléje hajolva, megjátszva az egész vendégsereg számára: nézzétek, ilyen baráti viszonyban vagyunk. Egy-egy ilyen megjelenés nyilvános helyen a pénz koronázatlan, bohém fejedelmével, rangot jelentett. Krausz Simon barátjának hitele volt, különös becsülete. Ha meg kellett volna magyaráznia valakinek: miért e megkülönböztetett hódolat a köpcös zsidó iránt, bizonyára zavarba esik és hümmög, fél mondatokkal felelget s végül is vállat von. Hiszen nem az ő kezében volt a legnagyobb financiális hatalom, sokkal duzzadtabb pénzeszsákon is trónoltak emberek, mint az övé, sokkal nagyobb befolyással is rendelkeztek mások, mint amekkora az övé volt. Weiss Fülöp hasonlíthatatlanul tágabb birodalmát tartotta kezében a pénznek, s mégis Krausz Simon volt a fogalom.

Egyszer Andor, e sajátságos helyzetről beszélgetve, azt mondta:

— Angliában, vagy bárhol a világon, Weiss Fülöpék volnának a bálványok, mert ezen az országon kívül csak a szoliditásnak van becsülete. Tudjátok, mi nálunk a Simi? Egy pénz-dzsentri. A könnyelműsége, a nagyvonalúsága pontosan az, amit a kaszinókban annak neveznek. Ahogy egy Eszterházy elveszít a Nemzeti Kaszinóban százezer koronát, vagy Károlyi Mihály egy fél milliót, úgy hullatja ez a Simon is ujjai között a bankjegyeket, ugyanazzal a mozdulattal. Egy különös zsidó-arisztokrata ő... Nézzétek csak meg! Pontosan olyan udvartartása van, mint akármelyik léha főúrnak, aki az éjszakai életben maga után vonszol egy hosszú uszályt, kétes figurákból, udvaroltat magának velük és olykor kifizeti adósságaikat. A különbség csak az, hogy nem váltót zsirál nekik, hanem készpénzt nyújt át, vagy csekket.

Minden tekintet az ujonnan jöttek asztala felé fordult. Juda bosszankodott, mert a cigány, aki már az ő asztalukhoz közeledett, hirtelen abbahagyta a közrendű vendégek bűvölését s alázatos mosolygással fordult a nagyúr szolgálatára.

A pincérek sürgölődő hadától alig lehetett látni a társaságot. Ezüst jegesvödrökben, melyeknek oldalát könnyű pára lepte hályogosra, pezsgőt hoztak s óriás tálcákon gyümölcsöt. Ananászt s epret, melynek mosolygós színe a nyarat hozta vissza egy pillanat

alatt a langyosra fűtött és lomhán úszó füstfellegektől homályos terembe.

Krausz Simon fejedelmi mozdulattal kínálta az ínyencségeket vendégeinek.

Az Otthon-körből jött, s az asztal körül ez okból csak ujságírók ültek, meg két festőművész, akiktől néha fejedelmi összegekért képeket szokott vásárolni, hogy aztán a hírlapokban másnap, mint az antik Mecaenas méltó utódát, ünnepeljék, — hasznos reklámot verve neki és a megtisztelt piktoroknak is.

— Nem kíván gyümölcsöt? — hajolt közel Évához Júda. — Ananászt vagy epret?

ÉVA SZEME FELTELT KÖNNYEL...

Bosszantotta, hogy neki nem jutott eszébe ilyesmivel kedveskedni vendégeinek, vagy inkább *vendégének*, hiszen e téli estén ez lett volna igazán a gavalléros ötlet: vagyont érő déligyümölccsel, vagy az üvegházak gondosan nevelt, édes illatot árasztó termékével szolgálni az asztalnál ülőknek. A nóta is benne maradt a cigány hegedűjében, minden jel szerint, hiszen a prímás már ott hajlong, csavargatja a derekát a vezér mellett s hangfogóval húzza a fülébe kedves dalát.

Krausz Simon feléje pillantott és tekintetük találkozott.

Júda tiszteletteljesen bólintott.

A párnás kéz, melyen egyetlen brilliánsgyűrű szikrázott, kegyesen intett, s aztán a „vezér" súgott valamit a cigánynak. Az befejezte még a nótát, aztán lassan, minden lépésnél ide-oda fordulva, egy lassú csárdás közben odasomfordált az ő asztalukhoz. Bizonyosan küldték, — a hölgyek kedvéért.

— Mi a nótája? — érdeklődött könnyed gavallériával, s jó kedvre derülve, Évától.

A lány arcát könnyű pír lepte el. A szokatlan pezsgő, melyből ugyan alig kortyolt, a vidám hangulat s ez a kérdés egészen átmelegítették. E pillanatban a Júdától való névtelen idegenkedés, mely pedig örökké ott bujkált szívében, s elzavarhatatlan szoronggal töltötte meg, tökéletesen feloldódott. Egy rokonszenves férfit látott maga mellett, aki oly finom igyekezettel próbálja felderíteni, s jár kedvében, holott erre semmi oka nincsen. Talán most érzett először barátságot Júda iránt, s hálát is. Átfutott rajta a gondolat, hogy udvarolni akar, s nem tiltakozott benne semmi e lehetőség ellen, nem találta visszataszítónak.

— Nem akarja megmondani? — hallotta a gyengéd sürgetést.

— De... de... igen...

— Nos?

— Az, hogy Magasan repül a daru, szépen szól.

A cigány finom füle elkapta a suttogott szavakat és már lehellethalkan meg is csendült az első akkord a hegedűn.

Éva szeme feltelt könnyel, s fejét oldalra hajtva hallgatta a dalt.

Ha Júda csak egy kicsit értett volna a nőkhöz, most megérzi: mennyire közel került Gyéressy Ádám leányához.

De nem volt benne más, csak a bírás mohó ösztöne s miközben a vonó sírva járt, könnyed mozdulatokkal a hegedű húrjain, Éva nyakát nézte, a hamvas bőrt, melyre néhány rakoncátlan szőke hajszál szabadult le s legszívesebben magához rántotta volna, nyers és türelmetlen mozdulattal, mindenki szemeláttára.

Cecil is kapott egy nótát a figyelmes prímástól, s aztán lassan továbbhaladt, könnyű táncos lépésekkel, a szomszéd asztalok felé.

— Talán ideje volna, ha készülődnénk... — kockáztatta meg Hugó.

— Bizony!

Andor helyeselt s hogy elejét vegye minden más ajánlatnak, mindjárt ajánlkozott, hogy Júdával együtt hazaviszi a szállodába Évát.

Cecil ellenkezett.

— Mindnyájan mehetünk arra, nem nagy kerülő, illetlen dolog, hogy férfiak kísérjék éjszakának idején a fiatal hölgyeket.

— Nem kell félni, angyali Szöszil, — tréfált a sógor. — Különben is hol vagyunk már attól az időtől, amikor gardedám nélkül a világért se lépett az utcára felnőtt leány!

— Tényleg, hiszen csak a szomszédba kell menni, miért ne kerülhetnénk mindnyájan arra? — mondta Hugó. — Igazán nem fontos, hogy pár perccel hamarább érjünk haza.

Andor, aki közel ült bátyjához, az asztal alatt megérintette térdével, figyelmeztetőn. Csodálkozó pillantással fordult feléje, de egy fás arcot és közömbös tekintetet látott csupán.

— Mi az? — kérdeze halkan.

Andor vállat vont:

— Semmi, kérlek. Semmi...

De közben még erőteljesebben taszított rajta egyet, úgyhogy Hugó most már megértette. Persze, persze... Balassa egyedül szeretne kicsit maradni a leánykával. No, jó. Felőle mehetnek, igazán nem akarja elrontani senkinek a dolgát. Úgy látszik, mégis udvarolni akar az ifjú özvegy ennek a csinos ártatlanságnak, s talán el is veszi. Legyenek boldogok.

Éva maga is tiltakozott, hogy a bizonyára kellemetlen, lucskos éjszakában miatta kerülőt tegyenek. A két úr hazaviszi, menjenek csak nyugodtan.

Cecil beleegyezett s a társaság készülődni kezdett.

Júda elintézte a számlát, gazdag borravalókat osztogatott s elindultak.

Az utcán nyers szél nyargalt, az égen nagyszemű, hideg téli csillagok ragyogtak, magasan a sötét és bársonyos boltozaton, mely szokatlanul távolra látszott emelkedni a föld fölé.

A bejáratnál Krausz Simon hatalmas autója várakozott, s három fiakker, pokrócokkal letakart lovakkal. A kocsisok pipázva beszélgettek a fal mellé húzódva, türelmesen, mert tudták, hogy a havas éjszakában való hosszú várakozásért bőkezűen megfizetik majd őket a dáridózó körút végén,valamikor hajnalban, amikor haza kell szállítaniok az eszméletlenül részeg pasasérokat.

Elbúcsúztak. Cecil homlokon csókolta Évát s vissza-vissza fordulva integettek egymásnak, míg csak Hugó, az asszony és Komor el nem tűntek a sarkon, a Kereskedelmi bank felé igyekezve a ropogós, fagyott hóban.

Andor némán hallgatott Éva jobbján, s azon gondolkozott: mit akar vajjon Balassa? Szemközt velük jókedvű társaságok hullámzottak, a tiszta hideg levegőben halk beszédük minden szavát messziről megértették. Az előkelő dunaparti szórakozóhelyek kiöntötték közönségüket, mely a barátságos falak közt töltötte el estéjét, lovak patái kopogtak, autók motorja zúgott fel, gyalogos vállalkozó szelleműek fecsegtek a gyalogjárón, csoportba verődve, mintha hirtelen most jutott volna eszébe mindenkinek egy halaszthatatlan mondanivaló.

— Egy vidéki város szilvesztere... — mormogta Andor. — Szinte kár hazamenni...

— Bizony, — kapta fel a szót Júda, — nekem is éppen ez jutott eszembe. Valahová be kellett volna még nézni.

— Hiszen záróra van, most már mindenünnen hazafelé igyekeznek az emberek, — vonta össze fázósan Éva kabátját a mellén.

— Naiv gyermek! Azt hiszi, ennek a sok elszánt lumpnak volna már lelkiereje lefeküdni? Most beszélik meg, hol folytassák a kellemesen indult estét.

— Hát van még hely, ahol ezután is mulatnak?

— De mennyire! Az egész város tele van kellemes kis fészkekkel. Egyik se polgári persze, amolyan bohémtanyák, ahol kártya és rulett folyik.

— Rulett? Hiszen nálunk nem szabad ezt a szerencsejátékot folytatni!

Nevetett.

— Egyszer én is megpróbáltam. Apussal voltunk Nizzában, s átvitt bennünket Monte Carloba. Háromszáz frankot nyertem, bizony, rettentően büszke voltam rá, mintha a tudásomnak köszönhettem volna.

Andor most már szint vallott, mert bármily lassan haladtak is, a Vigadó árkádjai alá értek s mindjárt későn lesz indítványozni valamit.

— Szerette a rulettet? — Meg se várta, hogy a lány válaszoljon, hirtelen bőbeszédűen belefogott a szerencsejáték nemes izgalmainak dícséretébe, s végül azt mondta: — Egy félórára fel kéne nézni a klubba. Volna kedve hozzá?

Éva ijedten tiltakozott:

— Jaj, dehogy! Hová gondol, tanár úr? Nem mondom, ha Cecilék is jöttek volna...

— Akkor igen?

— Hát... nem mondom...

A pezsgő, bármily kevés volt is, amit ivott, most éreztette hatását. Kedves, könnyű mámor felhőzte be öntudatát, egy pici könnyelműség támadt fel benne, talán apai örökség, megpezsdülése a vérnek, mely annyi vidám éjszakát parancsolt rá Gyéressy Ádámra. A cigányzene újra és újra visszazsongó emléke, az ital édeskés íze, fodrozó habja a kristálypohárban — minden ott zsibongott szívében.

Cinkosan nevetett.

— Nem mondom, érdekes lett volna... Tudja, a magamfajta falusi libuskának ritkán jut ilyesmiből, s a pesti életet különben is alig ismerem.

(Folytatjuk.)

... A VIGADÓ ÁRKÁDJAI ALÁ ÉRTEK...

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3'60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

SVÁJC
MÜNCHEN
NÉMET BIRODALOM
HORVÁT ORSZÁG
MAGYARORSZÁG
ALBÁNIA
Aosta
vasút
TURIN
Po
Asti
Cuneo
Alexandria
Aqui
Novi
Voghera
Piacenza
Como
Novara
Pavia
Lecco
Bergamo
MILANO
Brescia
Cremona
GENUA
Rapallo
Génuai-öböl
Párma
Spezia
Modena
Liguri-tenger
Viareggio
Lucca
Piza
Livorno
Cecina
Bastia
Piombino
Elba
Pianoza
KORZIKA
Siena
FIRENZE
Arezzo
Grosseto
Giglio
Orbetello
Viterbo
Civitavecchia
RÓMA
Tiberis
Tivoli
Velletri
Anzio
Sezze
Sora
Gaeta
Minturno
Volturno
Caserta
Cassino
Ischia
NÁPOLY
Capri
Vezuv
Salerno
Eboli
Potenza
Policastro
Tirrheni-tenger
Tirano
Ortler
Merani
Brenner
Innsbruck
Inn
Bolzano
Trient
Adige
Belluno
Piave
Verona
Vicenza
Pádua
Treviso
Udine
Görc
VELENCE
Ferrara
Ravenna
Rimini
Pesaro
Ancona
Perugia
Macerata
Picento
S. Benedetto
Gran Sasso
Aquila
Avezzano
Pescara
Chieti
Ortona
Sulmona
Vasto
Termoli
Campobasso
Foggia
Manfredonia
Benevento
Avellino
Barletta
Molfetta
Bari
Altamura
TARANTO
Brindizi
Lecce
Sibari
Paola
Cosenza
Catanzaro
Cotrone
Tarantói-öböl
Gallipoli
Otranto
Otrantói-szoros
Palmi
REGGIO
Jóni-tenger
Korfu
Termini
Adrano
Emna
Caltanisetta
SZICILIA
Taormina
MESSZINA
CATANIA
Rovigno
Pola
Fiume
Zengg
Ogulin
Károlyváros
Sziszek
ZÁGRÁB
Nagykanizsa
Mura
Leoben
Klagenfurt
GRÁC
Linz
Salzburg
Duna
vasút
Gaszpics
Sebenico
Spalato
Trjace
Banja Luka
Brod
Szávo
Dráva
Sarajevo
Mostar
Metkovic
Drina
Dubrovnik
MONTENEGRO
Cattaro
Cetinje
Antivari
Skutari
Durazzo
Tirana
Elbasan
Berat
Valona
Lim
Bálint János
DALMÁCIA
Adriai-tenger
0 50 100 150 200 km